

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska Ciaspissno podjetje Slovenski poročevalec - Direktori: Rudi Janžaba - Glavni in odgovorni uredniki: Sergej Vodačnik - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 1 in 3, telefon 22-522 do 22-524 - Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon 22-522 do 22-524 - Oglasi: oddelček Ljubljana, Titova cesta 1, telefon 21-894, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 - Poštni predal št. 29 - Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana 600-704 t-367 - Mesečna naročnina 130 din

DRUGI DAN BIVANJA PREDSEDNIKA TITA V PRIJATELJSKI INDIJI

Mir in srečnejša prihodnost glavna skrb naših dveh dežel

Predsednika Tita so v New Delhiju sprejeli predsednik indijske republike Prasad, predsednik vlade Nehru, podpredsednik vlade Krišnan in druge visoke osebnosti indijske republike - Cesta od letališča do residence indijske republike je bila okrašena z indijskimi in jugoslovanskimi zastavami, meščani pa so prisrčno pozdravljali jugoslovanske goste

NEW DELHI, 14. jan. (Tanjug). Predsednik Tito je danes prispel v New Delhi, kjer so ga sprejeli z največjimi častmi, ki gredo štetu prijateljske države. Posebno Jajovo letalo, s katerim je prispel Tito iz Madrasa je pristalo na letališču Palam ob 13. uri po lokalnem času. Predsednika Tita so pozdravili predsednik indijske republike Radžandra Prasad, predsednik vlade Javaharlal Nehru, podpredsednik republike Rada Krišnan in druge visoke osebnosti indijske republike.

Po končanem sprejemu se je predsednik Tito z indijskimi voditelji odpravil v odprtem avtomobilu proti Delhiju. Na vsej poti so ga pozdravljali številni meščani. Nekoliko po dvanaj uri je prispel Tito v residence predsednika indijske republike, ki bo njegova residence, dokler bo bival v Delhiju. Osemdeset kilometrov južno od Delhija se je posebnemu Jajovemu letalu pridružil v lastno spremstvo 8 reaktivnih lovcev indijskega vojnega letalstva. Ko je predsednik Tito izstopil iz letala so njemu in njegovi soprogi obesili okrog vratu venec svežega cvetja, kar je v južnoazijskih deželah izraz posebne simpatije in spoštovanja. Tito so pozdravili tudi predstavniki jugoslovanske kolonije v Delhiju, pionirji pa so mu izročili šopke cvetja. Potem ko je pregledal častno

četo, so predsedniku Titu predstavili člane diplomatskega zbora in udeležence jugoslovanske ambasade in kolonije v Delhiju.

V pozdravnem govoru je predsednik indijske republike Prasad izrazil dobrodoščilo jugoslovanskim gostom in dejal: »V posebno zadovoljstvo mi je, da vas lahko pozdravim in vam vnovič zaželimo dobrodoščilo v Indiji. Živo se spominjamo vašega zadnjega obiska pred štiri leti in zakladnice dobre volje, ki ste jo ob tej priložnosti prinesli. Obiskali ste nekatere predele naše dežele in dobili neposredne vtise o njej. Odtlej smo z velikim zadovoljstvom ugotavljali, da se prijateljstvo in razumevanje med našima dvema deželama nenehno krepi. Prepričani smo, da bo tudi vaš sedanji obisk še bolj okrepljen že obstoječe prijateljstvo.

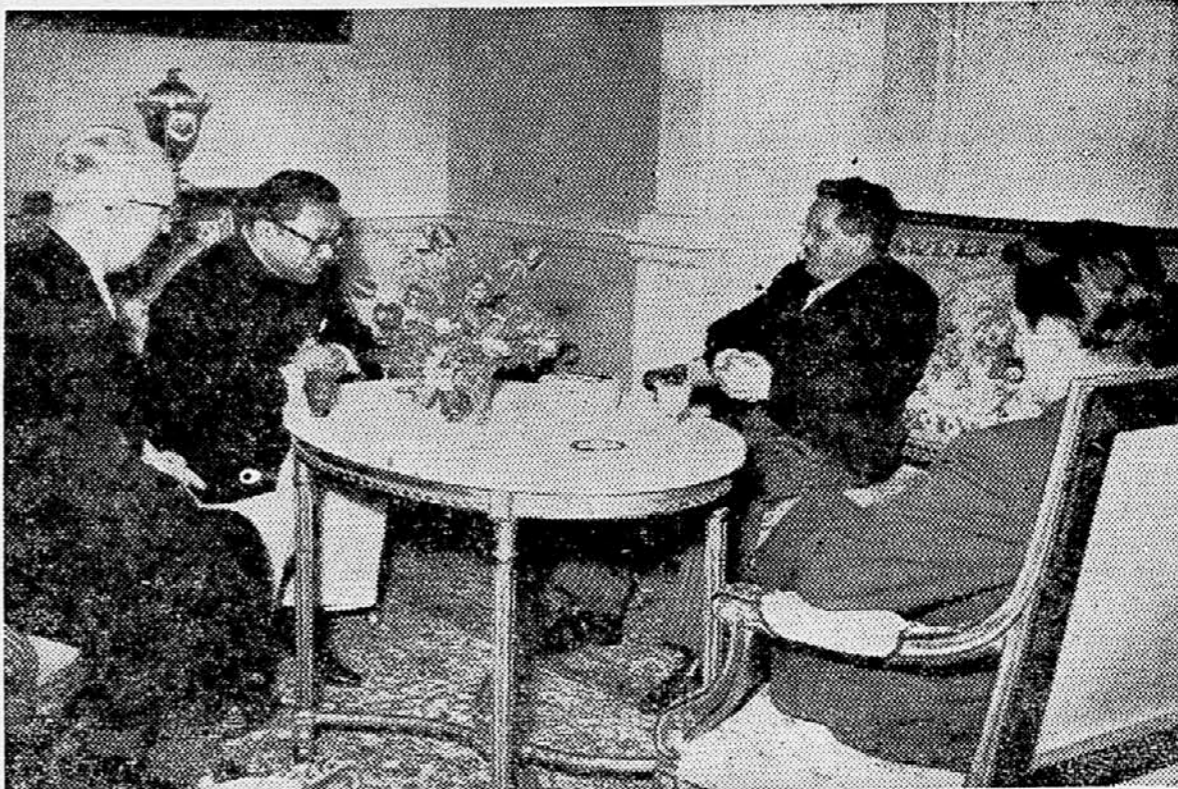
Jugoslovanskih narodov, v katerih ima Indija velikega prijatelja. Imamo enake skrbi, borimo se za mir in oboji želimo zagotoviti mir in srečnejšo prihodnost našim narodom. Čeprav je tokrat naš obisk kratek, sem prepričan, da bomo imeli dovolj časa, da z vašimi voditelji konstruktivno izmenjamo mišljenja, in prepričan sem, da bo to prispevalo k še tesnejšemu in vsestranskemu sodelovanju med obema deželama. Po mojem obisku v vaši deželi in po obisku predsednika Nehruja v Jugoslaviji smo lahko ugotovili velike uspehe pri našem medsebojnem sodelovanju, kakor tudi pri sodelovanju na mednarodnem področju. Današnji mednarodni položaj v svetu je zaskrbljujoč. Razume se, da nam ne more biti vseeno, kaj se v svetu dogaja, kajti sprito tega dogajanja postaja tudi naš položaj bolj zapleten. Zato sem prepričan, da taka izmenjava mišljenj in taki osebni stiki lahko veliko koristijo pri iskanju poti, kako doseči popuščanje mednarodne napetosti in zagotoviti čimtesnejše mednarodno sodelovanje. Prepričan sem, da bo naš obisk zelo koristen za obe deželi in za krepitev miru v svetu. Naj živi indijski narod, naj živi in uspeva vaša velika svobodoljubna in miroljubna dežela.

Vsi prisotni so z velikim aplavzom pozdravili govora predsednika Tita in predsednika Prasada.

Za tem se je predsednik Tito s predsednikom Prasadam in premierjem Nehrujem v odprtem avtomobilu odpravil v Delhi. Cesta od aerodroma do residence indijske republike je bila okrašena z indijskimi in jugoslovanskimi zastavami, meščani pa so prisrčno pozdravljali jugoslovanske goste. MADRAS, 14. januarja - (Tanjug). Včeraj ob desetih se je predsednik Tito izkrcal v Madrasu, največjem mestu južne Indije. Pozdravili so ga guverner države Madras, Bišnura Medi, predsednik in člani madraške vlade, konzul-

arni zbor v Madrasu in druge visoke osebnosti. Mesto je bilo svečano okrašeno z zastavami.

Včeraj je Tito obiskal središče antične indijske kulture Mahabali Puram, 60 kilometrov južno od Madrasa. Zvečer mu je guverner pridel slavnostno večerjo, med katero sta bili izmenljivi zdravici, po večerji so si jugoslovanski gostje ogledali indijske narodne plesne, davi ob osmih pa je predsednik Tito s spremstvom z letalom odpoval v New Delhi.

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je sprejel poslanika Cejlona g. Olivina Bernarda Pereira, ki mu je izročil akreditivna pisma

ZDRAVICI PREDSEDNIKA PRASADA IN PREDSEDNIKA TITA

Izvenblokovske države prispevajo k ublažitvi mednarodne napetosti

New Delhi, 14. jan. (Tanjug). Predsednik indijske republike Prasad je noči pridel večerjo v čast predsedniku Titu. V zdravici je predsednik Prasad najprej izrazil posebno zadovoljstvo sprito vnovičnega obiska jugoslovanskega predsednika v Indiji in poudaril različne oblike sodelovanja med obema državama, nato pa je dejal:

»Danes je najtežji in najnujnejši problem razorožitev. Moja vlada in jaz osebno sva srečna, da bodo naše skupne težnje v tem pogledu verjetno do določene mere izpolnjene, če se bodo začeli uspehi, pred nedavnim doseženi v Zenevi, nadaljevati in če bo dosežen sporazum o ukinitvi nuklearnih in termoklearnih poskusov. Iskreno upamo, da bodo napore držav, ki sodelujejo pri razorožitvi v Zenevi, dali tudi plodove. Ko bo enkrat dosežen ta pomembni sporazum, bo moč preiti k reševanju drugih problemov. Ze sam ta sporazum bo omilil mednarodno napetost in ustvaril vzdušje, v katerem

bo sožitje, ki sta mu Jugoslavija in Indija popolnoma vdani, postal realnost, hladna vojna pa bo postopno admiralna.

Ni treba, da tokrat znova poudarjam vse skupne elemente, ki so približali naši dve državi drugo drugo, vendar pa moram na kratko poudariti, da nobena od naših držav ni vezana na kakršenkoli vojaški blok in že samo to dejstvo nam omogoča boljše medsebojno razumevanje in skupno delo za utrjevanje miru.

Ko se boste vrnili v domovino, bo vaše poznanje azijskih dežel in njihovih problemov v veliki meri spodbudilo tisto spoštovanje medsebojnih interesov in kulture, ki je tako važno, če želimo, da bo svet krepljen v smeri miru, ne samo v vojaškem smislu, marveč tudi, naj mi bo dovoljen ta izraz, v duhovnem smislu. Stare civilizacije Azije in Evrope imajo množično skupnega. V teh dnevih vzmernosti je mnogo boljše spominjati se teh skupnih elementov kot pa poudarjati razlike, je zaključil predsednik Prasad in izrazil dobrodoščilo predsedniku Titu in njegovi soprogi.

Predsednik Tito se je v odgovoru na zdravico zahvalil za gostoljubni sprejem, poudaril enake težnje obeh držav to, je ohraniti miru in osvoboditve človeštva pred strahom za jutrišnji dan in dejal:

»Kar nas navdaja z največjo zaskrbljenostjo je to, da največji uspehi človeškega duha še vedno služijo kot zadrževalno in razdiralno sredstvo, namesto, da bi jih uporabljali za zagotovitev srečnejšega življenja človeštva.

V pogledu ohranitve neodvisnosti in naporov za zagotovitev boljšega življenja naših narodov imamo mnogo skupnega. Prav tako imamo mnogo skupnega na medna-

rodno-političnem področju, v prvi vrsti glede aktivne koeksistence med državami in narodi z različnim družbenim redom. Enako obsojamo vojno kot sredstvo za reševanje spornih mednarodnih vprašanj, ker iz zgodovine vemo, da vojne samo uničujejo plodove človeškega dela, ne rešujejo pa problemov, zaradi katerih so se začele. Mi smo odločni pristaši reševanja spornih vprašanj na miren način, ker samo to lahko da boljše in trajnejše rezultate.

Ob tej priložnosti bi hotel poudariti, da se je že doslej pokazalo, da miroljubne dežele, ki so izven blokov, a aktivno delujejo preko Združenih narodov ali izven njih, uspešno vplivajo v naporih za ublažitev mednarodne napetosti, v nekaterih primerih pa tudi v naporih za preprečitev agresije oziroma za preprečitev vojnih spopadov.

Naša dežela dosledno izvaja svojo miroljubno politiko. Duh te politike je tudi duh bandunške konference. To je tisto, kar vas in nas najkrepkeje združuje v naši dejavnosti.

Danes nisem pesimist. Prepričan sem v zmago tistega, ki čemur težijo človeštvo in to je mir, čeprav je mednarodni po-

Sporočilo obolelih utomistov

Beograd, 14. jan. (Tanjug). - Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković je prejel od naših obolelih utomistov, ki se zdravijo v Parizu, naslednje pismo: Dragi tovariš Ranković! Pozornost, ki je razvidna iz Vaše brzojavke, in lepe želje, ki ste nam jih poslali za novo leto, so nas zelo ganile in razveselile.

Srečni smo, ker vam lahko sporočimo, da se stanje našega zdravlja stalno izboljšuje. Francoski in naši zdravniki so skupaj s plemenitimi dajateljci dragocenege krvi napravili dejanje, vredno občudovanja, in nam rešili življenje. Upamo, da bomo v kratkem prišli v našo lepo državo ozdravljeni in da bomo nadaljevali začeto delo.

Tovariško vas pozdravljamo in želimo mnogo uspeha v nastvarjanju socializma in boljši bodočnosti naše države. Rosanda Danegubić, Ranković, Makić, Stjepo Hajduković, Zivorad Bogoević, Drago Grušić

Diplomatska kronika

RABAT - Jugoslovanski poslanik v Rabatu Mustafa Vidović je danes obiskal podpredsednika vlade in ministra za gospodarstvo Abderahima Buidida. Kot se je zvedelo, sta se razgovarjala o vprašanjih, ki zanimajo obe državi. BEograd - Predsednik zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić je sprejel danes na protokolarni obisk izrednega poslanika in opolnomočenega ministra Cejlona v PLRJ Bernarda Pereira.

VREMENJE

STANJE 14. JAN.: V naših krajih in zlasti po kotlinah se še danes zadržuje hladni zrak. Zahodne Alpe so zajele nove frontalne mase, ki povzročajo toplotno in dež. Pomikalo se dalje proti vzhodu. NAPoved za ČETRTEK: Toplo bo pretežno oblačno vreme in vmes nekaj snežnih nanizov. Ne bo temerature med -10 in -5. V Primorju 3. najvišje dnevne najnižje in v Primorju do 8 stopinj C.

Tito počastil Ghandijev spomin

New Delhi, 14. jan. (Tanjug). Danes popoldne je predsednik Tito položil venec na mesto, kjer so bili upepeljeni posmrtni ostanke velikega indijskega voditelja Mahatme Ghandija. Pred štiri leti je predsednik Tito na tem mestu zasadi »drevo prijateljstva«, ki je v teh letih zrastle do debelo steblo.

Cejlonski tisk o obisku

Colombo, 14. jan. (Tanjug). Vsi vodilni cejlonski listi obirno poročajo na vidnih mestih o bližnjem obisku predsednika Tita na Ceylonu. »Koeksistence je cilj Titove politike,« piše »Dinamina«, list na singaleškem jeziku in poudarja, da pripravljajo predsedniku Titu posebno topel sprejem. Današnji »Times of Ceylon« obirno poroča o sprejemu predsednika Tita v Madrasu in navaja njegove besede v zdravici izrečeni na ban ketu v Madrasu.

Tudi cejlonski radio obirno govori o bližnjem obisku predsednika Tita na Ceylonu. Te dni bo imel cejlonski radio tri oddaje o Jugoslaviji v angleškem, tamilskem in singaleškem jeziku. Na programu cejlonskega radia so tudi posebne glasbene oddaje pod naslovom »Pozdrav Jugoslaviji« in »Dobrodošile predsednik Titov«. V teh oddajah bodo med jugoslovansko glasbo dajali različne komentarje in informacije o Jugoslaviji.

Ugibanja o pomilostitvah

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

PARIZ, 14. jan. (Po telefonu). Po sinočnji seji ministrskega sveta, ki je bila precej dolga in je bila prva pod predsedstvom de Gaulle, so danes v središču pozornosti vseh političnih krogov ugibanja o možnih posledicah pomilostitve in zmanjšanje kazni jetnikov in interniranih Alžircov.

Te sklepe predsednika republike so uradno pojasnili kot običajne ob nastopu na dolžnost novih šefov države. Toda pomembno je, da je novi minister za informacije v poročilu za tisk smatral po-

trebno izjaviti, da ti ukrepi niti nikakor ne pomenijo pripravljane terena za razgovore o spremembi statusa Alžirije in da je zaradi tega izključena vsaka možnost vmešavanja inozemstva v to vprašanje.

Morda je prav ta izjava povzročila zmedo, ker se vsakdo sprašuje, čemu je bilo treba prav v tem trenutku poudariti ta načela. Zato danes skoraj ta načela. Trenutno se ukrepi na splošno povezujejo Fanfanijev prihod na zasedanje evropske gospodarske organizacije in skupnega tržišča z verjetnostjo, da je Fanfan v Kairu z Naserjem govoril tudi o alžirskem vprašanju.

Toda zato ni nič manj čudno, da je Fanfan takoj, ko je pristal z letalom na Orlyju, odšel v Elizejsko palačo ter da se bo pred vrnitvijo v Rim jutri dopoldne sestel z Debreuxom. To vest dopolnjuje tudi dejstvo, da začasna vlada že tri dni zaseda v Kairu in da se je zasedanje začelo takoj po končanem Fanfanijevem obisku.

Bilo bi vsekakor čudno, če prvi zahodni premier, ki je obiskal Naserja po sušnem napadu, ne bi govoril z njim tudi o alžirskem vprašanju, pa naj si bo kot od Francije pooblaščen ali nepooblaščen oseba. Francoski demantiji so torej lahko deloma resnični vendar pa se s tem ne spreminjajo bistvo stvari. Politični opazovalci tu ne govore skoraj o ničemer dru-

gem, kot o bistvu stikov med francosko vlado in FLN, ki verjetno kljub vsemu vendar obstajajo, če ne direktno, pa indirektno. Ali je namen teh stikov iskanje rešitve ali pa gre kot dosedaj francoski vladi samo za uspavanje francoskega, alžirskega in svetovnega javnega mnenja - to nam bodo pokazali šele bodoči dogodki.

Ne glede na vse to so ekstreministi alžirski krogi sprejeli amnestijo z veliko vzmernostjo. Nekatere organizacije so celo napovedale protestne manifestacije in šele v zadnjem trenutku je današnji sestanek Delouvrierja, ki mu je - menda ne slučajno - prisostvoval tudi general Masu, je odstranil možnost takih dogodkov. S tem pa se ni rečeno, da ne bo prišlo do sestajanja posameznih ekstremnih elementov in napovedano je celo organiziranje komitejev budnosti, katerih glavna dolžnost naj bi bila skrb za usodo francoskega Alžira. V tej luči bo posebno zanimivo jutrišnje zasedanje skupščine, na kateri bodo najprej predstavitelj poslancov predsednika de Gaulle, nato pa bo Debreux objavil načela svoje politike. Skoro vsi komentatorji pričakujejo, da bodo ob tej priložnosti alžirski poslanci zahtevali pojasnila glede vladne politike in jamstva, da se ta politika ne bo oddaljila od integracije Alžirije. Ali bodo poslanci UNR podprli Alžirce ali bodo disciplinirano stali ob strani - tega ne upa nihče natančno napovedovati.

Vida Hreščakova

V Beogradu so 13. januarja izmenjali ratifikacijske listine o dobavah investicijskega materiala med Jugoslavijo in ZAR. Izmenjavo sta izvršila dr. Milan Bartoš, veleposlanik v DSIP, Sabet Aris, veleposlanik ZAR v Beogradu.

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA CENTRALNEGA ODBORA ZB JUGOSLAVIJE

Zgodovinski kraji iz NOB ostajajo v spomin rodovom

Urejene so že številne bolnišnice, naselja in drugi kraji, znani iz narodnoosvobodilne vojne — Tri resolucije ZB Jugoslavije za generalno skupščino Svetovne federacije nekdanjih borec

BEOGRAD, 14. jan. (Tanjug). V Beogradu je bila skupna seja izvršnega odbora Centralnega odbora Zveze borec Jugoslavije in odbora za označevanje in urejanje zgodovinskih krajev iz narodnoosvobodilne vojne. Seji je predsedoval predsednik Zveze borec Jugoslavije in predsednik odbora za označevanje in urejanje zgodovinskih krajev Aleksander Ranković.

Na seji so pregledali dosedanje delo odbora za označevanje in urejanje zgodovinskih krajev iz narodnoosvobodilne vojne ter obravnavali program za leto 1959. O dosedanjem delu in predlogu programa za leto je poročal član izvršnega odbora Zveze borec Jugoslavije Dragi Milenković. V razpravi so sodelovali: Rodoljub Čolaković, Djuro Pucar, Voja Leković, Velimir Stojnić, Uglješa Danilović, Spasenija Babović, Raja Nedeljković, Aleksander Ranković in drugi.

Med večletno delavnostjo odbora je bilo urejenih več zgodovinskih spominskih objektov v krajih, kjer sta bila med narodnoosvobodilno vojno vrhovni štab NOV in POJ ter Centralni komite KPJ — med katere spadajo muzej I. zasedanja AVNOJ v Bihacu, muzej II. zasedanja AVNOJ v Jajcu, muzej »25. maj 1944« v Drvarju, spominska bolnišnica proletarskih brigad v Foči, spominski muzej vojnega posvetovanja v Stolichah in zgodovinski objekti v Bosanskem Petrovcu, Oštrelju, Driničah, Krupnju in Radojnji. Večina teh spominskih objektov je dograjena in izročena ljudskemu odboru in upravljanje, medtem ko so v nekaterih krajih (n. pr. v Drvarju) zaključena dela v teku.

Lani je bila glavna pozornost odbora posvečena urejanju področja Sutjeske, ki je s sklepom izvršnega sveta Bosne in Hercegovine zaščiteno kot zgodovinsko področje. Letos bo to urejanje končano in bo vse področje Sutjeske in Tjentišta v najkrajši bodočnosti postalo privlačno zgodovinsko — turistično središče. V okviru delovnega programa za leto bodo nadaljevali gradnjo muzeja v Titovem Uzicu, ki bo podal pregled »užičke dobe« naše revolucije, namreč sliko pripravil in začetka oborožene vstaje leta 1941.

Na današnji seji so razpravljali tudi o ureditvi pokopališča žrtve fašističnega nasilja iz koncentracijskega taborišča v Jasenovcu, padlih borec na sremski fronti in nekaterih pokopališč umrlih Jugoslovancov v tujini. Sklenjeno je, da se pošlje pristojnim organom predlog za proučitev teh problemov.

Po seji odbora za označevanje zgodovinskih krajev je bila pod predsedstvom Aleksandra Rankovića tudi seja izvršnega odbora centralnega odbora Zveze borec Jugoslavije. Med drugim so govorili o izvajanju predpisov iz pokopališkega in invalidskega zavarovanja, ki zadevajo nekdanje borec, kakor tudi o nekaterih problemih pri izvajanju teh predpisov.

Razpravljali so tudi o strokovnem izpopolnjevanju borec ter o poklicni rehabilitaciji in zaposlovanju delovnih invalidov II. in III. kategorije — udeležencev v narodnoosvobodilni vojni. Tu di nekatere neurejene zadeve zdravstvene zaštite udeležencev v narodnoosvobodilni vojni ter drugi socialni problemi borec in otrok padlih borec so bili predmet razpravljanja na tej seji. Po poročilu, ki ga je o tem podala sekretarka ZB Jugoslavije Neda Božinović in razpravljanju so bili sprejeti primerni sklepi.

O mednarodnih zvezah ZB Jugoslavije je poročal generalni sekretar Zveze borec Velimir Stojnić. Na seji so sprejeli tri načrte resolucij o razorožitvi, o mednarodnem sodelovanju bivših borec in o prispevku nekdanjih borec k miru in mednarodnem sodelovanju. Skupaj z Zvezo vojnih invalidov Jugoslavije bo Zveza borec NOB Jugoslavije predložila te resolucije VIII. generalni skupščini Svetovne federacije bivših borec, ki bo aprila v Rimu.

Izvršni odbor je razpravljal tudi o nekaterih organizacijskih zadevah. Med drugim so sklenili ustanoviti komisijo, ki se bo ukvarjala s problemi bivših borec. Ob koncu seje so na predlog Aleksandra Rankovića sklenili, da bodo 4. julij — Dan borca — proslavili letos v znamenju 40-letnice Komunistične partije Jugoslavije.

Sveti-zastopstva podjetij?

Družbeno upravljanje je tudi na Dolenjskem že pogolto globoke korenine. Tisoče delovnih ljudi sodeluje v različnih organskih upravljanjih od šolskih odborov do svetov OLO.

Komisija za družbeno upravljanje pri okrajnem odboru SZDL nenehno spremlja in proučuje razvoj družbenega upravljanja, njegove pozitivne in negativne strani ter na ta način zbira predloge za nadaljnjo krepitev in razširitev družbenega upravljanja.

Posvetovanje s predsedniki svetov pri okrajnem ljudskem odboru je dalo veliko koristnih priporočil za organizacijo in delo organskih družbenega upravljanja pri ljudskih odborih. Tako so zlasti poudarili, je sedaj večina svetov nepriznanih. Preveč so to samo zastopstva raznih podjetij ene stroke in večkrat bolj strokovni kolegijski kot predstavniki družbe. Člani sveta za blaginjo svetov so skoraj izključno ljudje, ki neposredno delajo v blaginjskem prometu. V svetu za finance so predstavitelji podjetij in še računovodstev. V svetu za obrt so povečini isti ljudje, ki so tudi člani obrtne zbornice. V tem svetu manjše predstavniki potrošnikov. V svetu za kmetijstvo je prav tako preveč uslužbenec, premalo pa neposrednih kmetijskih proizvajalcev, zlasti sadržiškov.

Na posvetovanju so poudarili da je treba sestav svetov izboljšati in prenehati s sistemom zastopništva v svetih. Prav je, kot so poudarili, da je v vsakem svetu nekaj strokovnjakov, ki poznajo naloge sveta in strokovnem pogledu, mora pa biti v svetih tudi določeno število ljudi iz proizvodnje. Menili so, da je sodelovanje v svetih in komisijah dobra šola za izobraževanje ljudi in družbeno upravljanje. Nadaleje so na posvetu obravnavali upravljanje števila svetov pri ljudskem odboru, njihovo medsebojno povezavo ter povezano navzgor in navzdol z ustreznimi republičkimi in občinskimi sveti ter upravljanje administrativnega aparata pri ljudskih odborih. Glade števila svetov so bili menjena, da jih ne kaže zmanjševati. Pri OLO je sedaj 16 svetov in vsak svet posebej ima določeno široko področje dela. Povezave med sveti pa je bilo doslej premalo. Povezava svetov OLO z republičkimi sveti, kolikor ti obstajajo, je prav dobra. Izboljšati pa je treba sodelovanje okrajnih svetov z občinskimi in sodelovanje z organi delavskega samoupravljanja. Precejšnina ovira za še močnejše uveljavljanje svetov je premajhna kadrovska zasedba na tajniških ljudskega odbora. Brez potrebne gradiva, ki ga mora za seje svetov pripraviti administrativni aparat, je uspešno delo sveta oteževano. Komisija za družbeno upravljanje pri okrajnem odboru SZDL bo ljudskim odborom še posebej podčrta resnost kadrovske zasedbe na tajniških in referatih.

Za pravilno poslovanje bi bilo treba izdelati statute za vse svete. Prav tako je treba dati svetom še več besede pri razpolaganju s skladi. Upravljanje, ki zadevajo področje dela dveh svetov, bi morala vedno obravnavati oba sveta. To se je v praksi dogajalo v posameznih primerih tudi doslej, vendar je treba skupno reševanje skupnih problemov še povečati. Ugotovili so tudi, da bi pristojnostima predstavnikov zbora proizvajalcev na sejah svetov samo koristilo delu organov družbenega upravljanja.

F. M.

S SEJE ZVEZNEGA ZAVODA ZA URBANIZEM

Nad 10.000 nedograjenih stanovanj

Odpiranje novih gradbišč presega možnosti gradbeništva

Beograd, 14. jan. (Tanjug). Svet Zveznega zavoda za urbanizem, komunale in stanovanjske zadeve je proučeval na današnji seji teze za izdelavo zakona o regionalnem prostornem planiranju in o izdelavi urbanističnih načrtov, kakor tudi rezultate stanovanjske gradnje v lanskem letu.

Z uveljavljanjem zveznega zakona o regionalnem planiranju ter urbanističnih načrtov komun in občin bo mogoče izvesti mnoge ukrepe, ki bodo pravilno usmerjali gibanje prebivalstva in razporejanje proizvodnih sil. Posebno bo pomembno, da se pravno razmeje gradbena in kmetijska zemljišča tako, da bi lahko ljudski odbor določili dolgoročno politiko za stanovanjsko in komunale izgradnjo.

Regionalne prostorne načrte bi sprejemali za najmanj 15 let in bi jih vsakih pet let revidirali. Na podlagi regionalnih načrtov bi temeljiti urbanistični načrti za gradnjo, rekonstrukcije in asanacijo naseljenih krajev. Generalni urbanistični načrt kraja oziroma občine bi odobral ljudski odbor po vsestranskem razpravljanju.

Ocena stanovanjske gradnje v lanskem letu, ki je bila podana na današnji seji sveta, temelji na analizi Zveznega zavoda za urbanizem, komunale in stanovanjske zadeve, po kateri so lani zgradili 29.000 stanovanj ali 4000 več kakor v letu 1957. Povečanje števila zgrajenih stanovanj pa vendar ne jamči, da bo do konca leta 1961 zgrajenih 200.000 stanovanj, kakor določa petletni plan. Ako bi uresnili pričakovanja in bi letos zgradili 30 tisoč stanovanj, bi bil v prvih treh letih perspektivni plan stanovanjske gradnje uresniten z 42 odstotki.

Ob koncu leta 1957 je bilo nad 10.000 nedograjenih stanovanj. Za leto 1958 še niso znani podatki, kot zanesljivo pa se lahko reče, da je odpiranje novih gradbišč znatno presega možnosti gradbeništva, in se lahko računa, da smo v leto 1959 stopili z več 10.000 nedograjenimi stanovanji.

Zato so člani sveta, v katerem so tudi zastopniki vseh zainteresiranih ustanov, opozorili na ukrepe, ki naj bi pred začetkom nove gradbene sezone omogočili intenzivnejšo gradnjo stanovanj.

Posvetovanje se nadaljuje.

Sklad za proslavo 40-letnice KPJ

Kot drugje po Sloveniji in državi, so tudi v koprskem okraju živahne priprave za proslavo 40-letnice KPJ. Zanje je razumljivo veliko zanimanje tudi v delovnih kolektivih; nekatera podjetja so že sklenila prispevati v sklad za proslavo pri okrajnem odboru SZDL.

Brezplačne šolske knjige za učence osemletk

Zagreb, 14. jan. (Tanjug). Nad 100.000 učencev v osemletnih šolah je v Hrvaški prejelo letošnje brezplačne učbenike za prvo leto osnovne šole. Pobjuda, ki je izšla pred nekaj leti iz nekaterih šol in občin v bjelovarskem, daruvarskem, virovitiškem in v drugih okrajih, naj se vsem učencem daje brezplačno na razpolago vse potrebne šolske knjige, se je sedaj razširila na veliko število občin v republiki. Računajo, da bo imel letos vsak peti učenec osemletnih šol, ki jih je v Hrvaški vpisanih nad pol milijona, brezplačno na uporabo šolske knjige. Sredstva za nabavo teh šolskih knjig zbirajo s prispevki državljanov v teh občinah.

ORGANIZIRANO ODKUPOVANJE INDUSTRIJSKIH ODPADKOV

Beograd, 14. jan. (Tanjug). V Zvezni industrijski zbornici so pripravili predlog za organizacijo odkupa in prometa industrijskih odpadkov. Menijo, da se lahko ukvarjajo z odkupom in prometom teh surovin samo specialna trgovinska podjetja, ki bi jih ustanovili v okrajih. Ta podjetja bi zbirala odpadke in organizirala odkupne mreže v okraju. Podjetja na veliko naj bi ustanovljali v republiki in bi bila direktno povezana z okrajnimi podjetji.

V zbornici priporočajo ureditvi prometa in odkupa odpadkov velik pomen, tembolj, ker teh odpadkov niso obravnavali staljša potreba industrije, temveč v glavnem skrbelce zanje trgovinske organizacije, katerih glavni namen je bil zadovoljitev svojih interesov. Eden izmed glavnih razlogov za tako stanje je v tem, da spada promet z odpadki v splošni trgovinski promet in mu ni priznana posebno mesto, primerno specifičnosti tega posla. Razen tega je trg z odpadki precej neurejen. Odkupne postaje ustanovljajo brez posebnega reda, tako da jih dela največ prav v krajih, kjer so že lokalna podjetja. Veliko število odkupnih postaj in podjetij, ki se ukvarjajo izključno s prometom industrijskih odpadkov, ne pa z zbiranjem teh surovin iz preostalih virov, ustvarja umetno konjunkturo na trgu in vodi do povečanja cen.

Tanker s 33.000 to. ...

Projektanti ladjedelnice »Uljanik« v Pulju so izdelali vse načrte in proračune za gradnjo tankerjev s 33.000 tonami. Pogovnja o gradnji še niso končana, vendar pa se dobro razvijajo in bodo za naše potrebe, kakor tudi za nekatere tuje naročnike zgradili več takih tankerjev. Ladjedelnica »Uljanik« ima že sedaj vse možnosti, da lanko grad tankerje in druge tovrne ladje do 38.000 ton nosilnosti.

BOGATO ILUSTRIRANA MESEČNA REVIIJA PREŠERNOVE DRUŽBE OBZORNIK 59

Prinaša vsak mesec na blizu 100 stranih pestro, poučno in zabavno čtivo domačih in tujih avtorjev, vrsto poljudnoznanstvenih sestavkov z vseh področij, praktična navodila, duhoviti risani in pisani humor. V vsaki številki je slikovna priloga v bakrotisku.

»OBZORNIK« je postal priljubljeno čtivo mladih in starih, ki ga vsak mesec nestrpno pričakujejo. Oglejte si revijo pri vašem poverjeniku, v knjigarni ali trafiki, kjer so naprodaj tudi posamezne knjige!

»OBZORNIK« je revija, ki ima trajno vrednost, vsaka številka je zaključena celota brez nadaljevanj. Število naročnikov se ne preneha dviga, zato je naklada skoraj vseh števil razprodana. Priporočamo, da revijo naročite takoj, ker je malo verjetno, da bi mogli kasneje dobiti vse že izšle številke. Draga oprema revije nam ne dopušča tiskanja več izvodov, kot je naročnikov. Celoletna naročnina na »Obzornik 59« je 800 din, ki jo je možno plačevati tudi na obroke. Revijo lahko naročite pri vašem poverjeniku Prešernove družbe, v knjigarnah ali pa pri upravi Obzornika, Ljubljana, Erjavčeva c. 14 a. Opozarjamo vas na izredno možnost, da s pridjetjem rednih mesečnih obrokov, 222 din, pridete poceni in na zmogljiv način do vseh izdaj Prešernove družbe v letu 1959. Prešernove knjige, žepni romani »Ljudske knjige« in mesečna obširna revija »Obzornik 59« vam bodo skozi vse leto prinašali najlepše in najzanimivejše razvedrilo.

Ukrepi za zboljšanje standarda

važno delovno področje zavestnih sil pri ureditvi družbenega načrta mariborskega okraja

Dve postavki v gospodarskem načrtu okraja Maribor v letošnjem letu zaslužita posebno pozornost gospodarskih organizacij in posameznikov. To sta postavka o združevanju prostih sredstev podjetij in postavka o uporabi čistega dohodka za investicije na področju družbenega standarda.

Načrt namreč predvideva združevanje prostih sredstev podjetij v okrajnem investicijskem skladu. Ta sredstva bi služila za kritje obveznosti, ki izvirajo iz jamstvenih izjav okraja ter za deleže na investicijah iz zveznih in republičkih skladov. Če več let namreč ostajajo podjetjem na bančnih računih neizkoriščena prosta sredstva. Najmanjši saldo takšnih sredstev v zadnjih letih presega 500 milijonov din. Po družbeni evidenci je bilo samo pri Narodni banki dne 31. 12. 1958 nad 353 milijonov dinarjev prostih sredstev. Na drugi strani pa vsa leta ni manjkalo podjetij, ki se zaradi nezadostnih lastnih sredstev niso mogla udeležiti natečajev za najemanje kreditov za večje investicije. Nenačrtovnost in kratkovidnost v investiranju so bile čisto posledica takšnega stanja.

Glede na to je zelo važno, da lahko podjetja po novih predpisih združujejo prosta sredstva v okrajnem družbenem investicijskem skladu in dana možnost za smotnejše investicijsko vlaganje. Seveda dobijo podjetja za denar, ki so ga združila, kot družbeno koristno nalogo, tudi obresti. Glavni pa je seveda smoter — doseči optimalno možne rezultate investicijskih vlaganj. Okrajni družbeni načrt, ki je že sprejet, je smernice investicijskih naložb jasno začrtal. Stvar podjetij in samoupravnih organov pa je, da jih bodo resno proučili in da ne bodo zavirali takšnega združevanja sredstev. Mnoga podjetja že čakajo na odobritev kreditov in možnost koriščenja združenih sredstev, zato bo prav, da od sklepov do dejane ne bo daljših presledkov.

Nič manjšo pozornost zaslužijo takoimenovana akcija dveh tretjin, ki naj zagotovi čim večje investicije na področju družbenega standarda. Predlog družbenega plana mariborskega okraja računa s tem, da bodo gospodarske organizacije, zlasti v industriji, uporabile povprečno 65 odstotkov čistega dohodka v korist skladov skupne porabe ter da se bodo neinvesticijska izplačila iz skladov skupne porabe zmanjšala za okoli 10 odstotkov. Tako bi se sredstva gospodarskih organizacij za investicije družbenega standarda povečala od 670 milijonov v minulem letu na okoli 1 milijardo dinarjev. Po pričakovanih planu naj bi gospo-

darke organizacije usmerile dve tretjini sredstev skladov skupne porabe za gradnjo tistih objektov družbenega standarda, ki jih predvidevajo občinski družbeni plani.

Usmerjanje teh dveh tretjin razpoložljivih sredstev za konkretne investicije družbenega standarda pomeni prvi odločen korak od besed k dejanjem v skrbni za človeka. V mariborskem okraju so lani nekatera podjetja že resno zastavila korak na to pot. Toda žal, je nekatera. Letos pa jim družbeni plan nalaga to dolžnost in pričakovati je, da bodo vsi volivci vztrajali, da se te postavke maksimalno realizirajo.

Akcije dveh tretjin ni težko utemeljevati, vsaj ne pri širokem krogu delovnih ljudi. Odpor je pričakovati le tam, kjer so se ukoreninile birokratske težnje, kjer si posamezniki v delavskem svetu lastijo pravico razpolagati z ustanovljenimi sredstvi. Ozko gledanje zgolj na lasten kolektiv in na gospodarske investicije kot edino merilo napredka — to so ovire, ki bi mogle zmanjšati prizadevanja za čim učinkovitejša vlaganja na področje življenjske ravni v občini.

Seveda ne gre postavljati merila dveh tretjin generalno za vsa podjetja. Upoštevati bo treba nujne rekonstrukcije in druge neizogibne potrebe posameznih podjetij. Najvažnejše pri ureditvi akcije je, pripraviti solidne, konkretne načrte družbenih planov občin. Spoznamno s podjetji nato smotno določiti investicije tako, da bo več kolektiv zainteresiran za izgradnjo tistega objekta, kateremu bo namenil sredstva.

Plenum CK ZK Makedonije
Skopje, 14. jan. (Tanjug). V nedeljo 18. januarja se bo v Skopju sestal 8. plenum CK ZK Makedonije. Pričakujejo, da bo plenum sklepal tudi o sklicanju tretjega kongresa ZK Makedonije.

POVEČANA PROIZVODNJA ELEKTRIKE V SLOVENIJI

Ljubljana, 14. jan. (Tanjug). Hidrocentrale v Sloveniji so proizvedle 2 milijardi 511 milijonov kilovatih ur električne energije, za 10 odstotkov več kakor leta 1957. Ta energija je bila proizvedena s približno enako zmogljivostjo hidrocentral kakor v letu 1957 oziroma se je zmogljivost povečala le z novim agregatom v hidrocentrali Vuhred. Povečanje proizvodnje električne energije v Sloveniji je posledica dobrega vodnega stanja Drave, Save in Soče ter pravilnega vzdrževanja

elektrarn, energetske mreže in pravilnega koordiniranja dela v energetskega sistema.

Potrošnja električne energije v Sloveniji se je v primerjavi z letom 1957 povečala za 14 odstotkov. Najbolj se je dvignila potrošnja v kemični industriji in elektrometallurgiji. V gospodinjstvu se je potrošnja električne energije povečala za okoli 20 odstotkov.

Lani so iz Slovenije izvozili v Avstrijo 121 milijonov kilovatih ur električne energije.

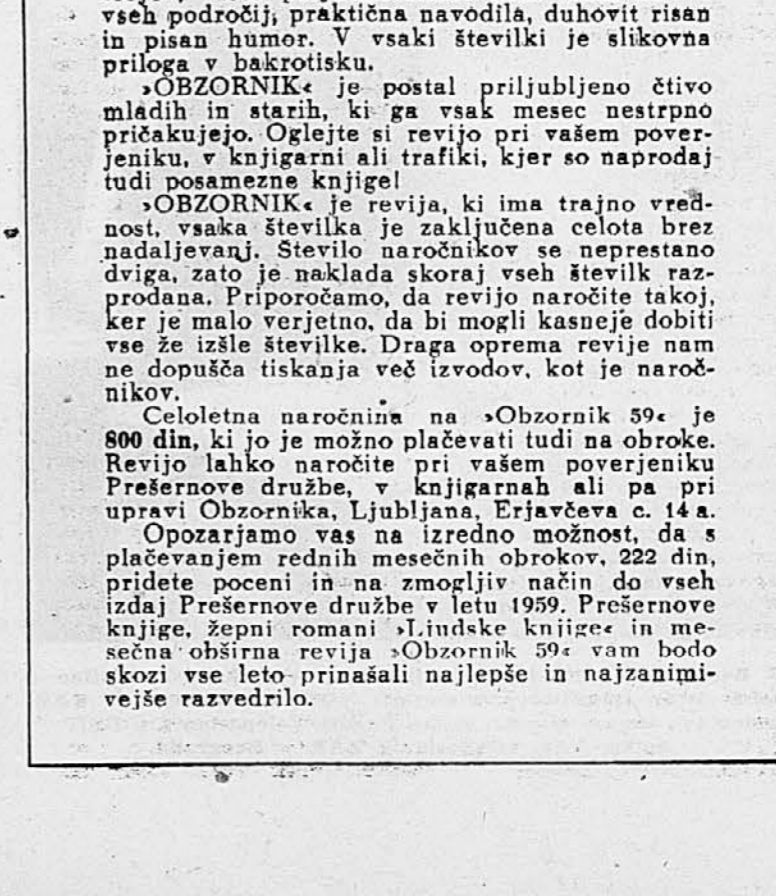
Zasedanje alpske skupnosti na Dunaju

Te dni se je na Dunaju končalo zasedanje propagandne skupnosti alpskih dežel, ki kot je znano, združuje turistična prizadevanja šestih evropskih alpskih držav. Zasedanja so se udeležili predstavniki vseh članic — Avstrije, Francije, Italije, Jugoslavije, Nemčije in Švice. Jugoslavijo je zastopal generalni sekretar Turistične

zveze Slovenije inženir Hugo Weiss.

Na zasedanju, ki je poteklo v najboljšem vzdušju enakopravnega sodelovanja, kakršno je tudi sicer značilno za dosedanje skupno delo te mednarodne turistične skupnosti, so med drugim obravnavali obratno akcij v letu 1958, zlasti vprašanje izdaj plasmata in odziva na turistično — propagandne edicije v tem razdobju. Potrtili so tudi sklepe prejšnjega zasedanja, ki je bilo, kot znano, lani poleti na Bledu. Blejske konference so se vsi mednarodni zastopniki spominjali kot pomembnega zasedanja s stališča sprejetih sklepov ter kot prijetnega srečanja v lepi slovenski alpski okolici. V zvezi z načrtom za bodočnost je odpadel predlog alpskega avtomobilskega rallyja, ker so športni koledarji mednarodne avtomobilske organizacije že itak preobremenjeni. Pač pa bodo v soglasju z jugoslovanskim predlogom uvedli posebne plakete za vse turiste, ki bodo prevzeli Veli-

Zimski motiv iz Ribnice. (Foto: Svabljč)

Ob robu dogodkov

ODMEVI NA SOVJETSKO NOTO O NEMSKEM VPRAŠANJU

Bonn odklanja predlog

OD NASGA STALNEGA DOPIŠNIKA

»Mirni« Kongo

Do nedavnega so pristevali belgijski Kongo med razmeroma mirne kolonije na »črnem kontinentu«, kjer je belgijski upravi uspelo obdržati črnce domačine se vedno »tam, kjer je njihovo mesto«. V 80 letih vladanja so Belgijci odtrgali domačine od vsakega političnega vpliva ter z njimi ravnali kot bi bili tuji v tej afriški deželi, ki je osemkrat večja od Belgije. Domačo delovno silo so neusmiljeno izkoriščali kot v preteklem stoletju. Do leta 1958 ni bilo nobenih volitev, vso upravo je vodil guverner s svojim aparatom.

Zato so zadnji krvavi nemiri v Leopoldvillu, prestolnici belgijskega Konga, povzročili toliko večjo zaskrbljenost v Belgiji. Povod za krvave nemire je bila prepoved zborovanja, na katerem bi morali govoriti tudi trije delegati Konga, ki so se udeležili vseafriške konferenice v Akri.

Krvavi nemiri so samo eno od čedalje pogostejših znamenj nacionalnega prebujanja v Kongu. Bili so resno svarilo belgijski vladi in tistim krogi, ki se nečejo odreči Kongu in tamkajšnjih bogastev. Da se tudi v tem delu afriškega ozemlja zatirani narod hitro prebujajo. Dogodek je opozoril, da »po starem« ne bo šlo več naprej.

Belgija se tega sicer zaveda, toda ni eni ukrepi kažejo, da se vedno ne ocenjuje položaj realno. Prepoved gibanja »Akabo« ne more biti uspešno sredstvo za likvidiranje gibanja, ki si je postavilo za cilj borbo za pravice domačinov. Prav tako so tudi še danes izkušnje pokazale, da s četami ni mogoče zadušiti osvobodilnega gibanja.

Belgijska vlada je sicer obljubila Kongu neodvisnost in tudi predložila načrt za razne reforme. Toda ta načrt je preveč dolgoročen, premalo jasen in ne bo mogel zadovoljiti sedanjih političnih zahtev Konga. Kot vse kaže, bodo belgijski načrt podprli v parlamentu socialistična, liberalna in katoliška stranka, razen komunistične. Belgijska KP je objavila svojo resolucijo, s katero izraza mišljenje, da poskus oblasti zadušiti nacionalno gibanje v Kongu, skriva v sebi nevarnost, da se Kongo spremeni v drugi Alžir.

Dogodke v Kongu ni moč ocenjevati ločeno ter sodijo v okvir splošnega prebujanja v gibanju za neodvisnost v Afriki brez dvoma vplivajo tudi na Črnce v Kongu. Če je sedaj trenutno v Kongu mir, to še ne pomeni, da je že vprašanje rešeno. Nedavni nemiri niso bili ne prvi in ne bodo tudi zadnji vse dolge, dokler v Belgiji ne bodo tudi odgovorni ljudje razumeli, da je treba gledati na neodvisnost Konga kot na zgodovinsko neogibnost. Zadnji krvavi nemiri pa so razbili utvaro, kako je belgijski Kongo imun pred splošnim prebujanjem Afrike S. L.

BONN, 14. jan. (Po telefonu.) Nihče ne dvomi, da bi na današnji seji kabineta, na kateri bodo proučili sovjetske predloge o mirovni pogodbi, sprejeli stališče, ki sta ga včeraj izrazila Adenauer in von Brentano: Moskovski predlog za sklenitev mirovne pogodbe bo zavrnjen z odločnim in enodušnim »ne« brez kakršnih koli razgovorov ali zahodnonemških protipredlogov.

Po izjavi, ki jo je dal Adenauer pred parlamentarno frakcijo krščanskih demokratov, je mirovni pogodbo možno skleniti le z enotno nemško vlado, sestavljeno po svobodnih volitvah. Vse morebitne protipredloge sovjetskemu načrtu je Adenauer označil kot škodljive, ker bi lahko povzročili občutek, da obstoja pripravljenost za razgovore na osnovi sedanjega načrta mirovne pogodbe. Adenauer je ob tej priložnosti opozoril tudi na škodljivost dosedanjih prizadevanj posameznih predstavnikov političnih strank, ki so gojili iluzije, da je v razgovoru mogoče doseči rezultate, ki bi zadovoljili Nemce. To se ni nanašalo samo na predstavnike opozicijske stranke, temveč tudi na poimovanje posameznih osebnosti znotraj CDU, predvsem na predsednika parlamenta Gerstenmayerja in ministra Lehnerja, ki sta prej zastopala stališče, da je mogoče v razgovoru o mirovni pogodbi sprožiti ves nemški snet.

Tako Adenauerjevo stališče ni povzročilo posebnega presenečenja Sovjetski predlogi po tukajšnjih mišljenjih ne vsebujejo nobenega elementa, ki bi ga bomska vlada lahko sprejela ter tako odstopila od svoje dolgoletne politične smeri. Omiliti strogost, s katero je bila ta smer zastopana, bi bila kapitulacija pred samim seboj in pred zahodnimi bomski zavezniki. Ni mogoče zanikati, da Adenauer s takšnim svojim iskrenim načelom ni naletel na simpatije v enem delu nemške javnosti ter utrdil svoj položaj. Tega ni mogoče imenovati niti pomanjkanje smisla za realnost. Neodvisno pa so sovjetski predlogi v svoji novi obliki prestrašili zahodne Nemce, ki so v zadnjih desetih letih komaj preboleli kompleks premagane države.

Danes prav stališča Zahoda povzročajo Bonnu hude skrbi. Adenauer je odločno zavrnitev predloga mirovne pogodbe utemeljil predvsem s tem, da bi kakršno koli omahovanje zahodnonemškega stališča moglo vplivati na odločnost zahodnih sil v obrambi zahodnonemških interesov. Toda ta bomska vlada lahko sprejela ter tako odstopila od svoje dolgoletne politične smeri. Omiliti strogost, s katero je bila ta smer zastopana, bi bila kapitulacija pred samim seboj in pred zahodnimi bomski zavezniki. Ni mogoče zanikati, da Adenauer s takšnim svojim iskrenim načelom ni naletel na simpatije v enem delu nemške javnosti ter utrdil svoj položaj. Tega ni mogoče imenovati niti pomanjkanje smisla za realnost. Neodvisno pa so sovjetski predlogi v svoji novi obliki prestrašili zahodne Nemce, ki so v zadnjih desetih letih komaj preboleli kompleks premagane države.

Čeprav se tudi predstavniki opozicije strinjajo z mnenjem, da sovjetski predlogi v svoji sedanjih obliki ne morejo biti osnova za reševanje nemškega vprašanja, so socialni demokrati ocenili Adenauerjevo stališče kot »prilivanje olja na ogenj« in »prazno protipropagandno«.

Priznajo, da bo združenje belgijskih kolonistov in veleposelstnikov že jutri določilo dokončno stališče do tega načrta.

Panama zavrnila ameriško zahtevo

Panama, 14. jan. (AP) Panamska ljudska skupščina je sprejela resolucijo, ki zavrača ameriško zahtevo, naj ponovno preuči svoj sklep o razširitvi pasu teritorialnih voda od treh na 12 milj. Razprava v panamski skupščini se je začela zaradi priponb poslanca Daniela Flooda v ameriškem Kongresu. Dejal je namreč, da bi panamski sklep ustvaril »drugi Berlin«, ker je Panamski prekop obkrožen s panamskimi vodami.

V resoluciji je tudi rečeno, da Panama odloča v okvirih svojih suverenih pravic. Panamski sklep, da bo razširila svoje teritorialne vode, prihaja po podobnih sklepih drugih držav, ki trdijo, da tuji ribiči škodijo njihovemu ribištvu.

Podpredsednik Mikojan v New Yorku

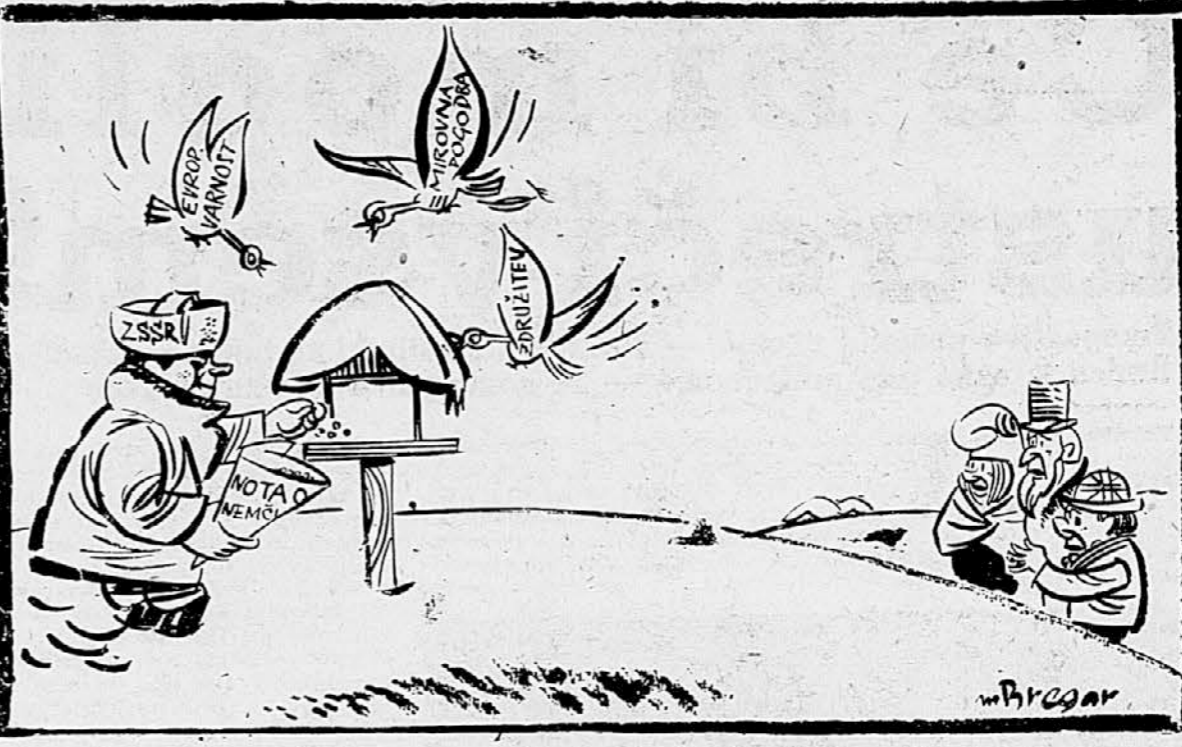
New York, 14. jan. (AFP) Po prihodu na newyorški letališče na povratku iz Los Angelesa, je podpredsednik sovjetske vlade Anastas Mikojan odšel na sedež sovjetske delegacije v OZN, kjer bo stalovan med svojim bivanjem v New Yorku. Danes bo podpredsednik Mikojan kosil s predstavniki Wallstreetških bank, večerjal pa z najvidnejšimi newyorškimi poslovnimi ljudmi.

Karl Liebknecht je bil poslanec socialdemokratske stranke v nemškem parlamentu ali državnem zboru. Dne 2. decembra 1914 je edini glasoval proti vladi in vojnim kreditom, medtem ko so njegovi »socialistični kolegi« v sovniščini omami dignili roke za vojno in nemški imperializem, kakor so storili avgusta 1914 ter s tem izdali socializem in internacionalno.

Osamelo dejanje Karla Liebknechta je našlo odmev med ljudstvom. Počasi se je širil proti vojni duh upora, mnogo žrtev je požrla vojna, preden je prišlo do iztrezitve in revolucionarnega spoznavanja. Priobčujemo tri pisma, ki jih je prejel Karl Liebknecht v zvezi s svojim glasovanjem v berlinskem parlamentu 2. decembra 1914. Spoštovani tovariši! Včeraj so nam sporočili državnozbornske sklepe, pri čemer se je poudarilo, da ste Vi sedljenje lahko odkrije tisoče novih oblik in improvizacij, poraja ustvarjalnost in popravlja celo vse napake. V državah, kjer so svobode omejene, je javno življenje prav tako siromahno, ker si z izključevanjem demokracije zapira žive vrelce slehernega duhovnega bogastva in napredka.

Karl Liebknecht je bil poslanec socialdemokratske stranke v nemškem parlamentu ali državnem zboru. Dne 2. decembra 1914 je edini glasoval proti vladi in vojnim kreditom, medtem ko so njegovi »socialistični kolegi« v sovniščini omami dignili roke za vojno in nemški imperializem, kakor so storili avgusta 1914 ter s tem izdali socializem in internacionalno.

Osamelo dejanje Karla Liebknechta je našlo odmev med ljudstvom. Počasi se je širil proti vojni duh upora, mnogo žrtev je požrla vojna, preden je prišlo do iztrezitve in revolucionarnega spoznavanja. Priobčujemo tri pisma, ki jih je prejel Karl Liebknecht v zvezi s svojim glasovanjem v berlinskem parlamentu 2. decembra 1914. Spoštovani tovariši! Včeraj so nam sporočili državnozbornske sklepe, pri čemer se je poudarilo, da ste Vi sedljenje lahko odkrije tisoče novih oblik in improvizacij, poraja ustvarjalnost in popravlja celo vse napake. V državah, kjer so svobode omejene, je javno življenje prav tako siromahno, ker si z izključevanjem demokracije zapira žive vrelce slehernega duhovnega bogastva in napredka.

— ZDAJ BI MORALI TUDI MI KAJ PRISPEVATI! —

Kongres socialistov

Italijanski socialisti so se zbrali v Neaplju na svojem 33. kongresu

RIM, 14. jan. (Tanjug). Italijanski socialisti se bodo jutri zbrali v Neaplju na svojem 33. kongresu, na katerem bodo določili politično linijo stranke v prihodnjih dveh letih in proučili notranji položaj, ki je nastal po ustanovitvi treh struk. Prvič po ločivi od socialnih demokratov leta 1947 bodo te struje prišle na kongres s posebnimi poročili, resolucijami in delegati. Ker je Nennijeva avtonomistična struja na predkongresnih konferencah dobila absolutno večino, je gotovo, da bodo na kongresu sprejeli njena politična gledišča.

Po neuradnih podatkih je došla Nennijeva avtonomistična struja od blizu 470 tisoč članov socialistične stranke, ki so pri sestavljanju predkongresnih konferencam in volitvam delegatov, 57 odstotkov glasov. Večletni jeva frontistična struja 29 odstotkov, Bassov center 7 odstotkov in lokalne liste 5 odstotkov glasov. Od približno 500 delegatov jih pripada 271 Nennijevi struji, 154 Večletitjevi, 48 Bassovi in 21 lokalnim listom.

Belgijski Kongo

Gibanje Abako preganjajo

O deklaraciji belgijske vlade, ki obljublja belgijskemu Kongu razvoj k avtonomiji in neodvisnosti, se še ni izjasnila nobena politična organizacija v tej deželi

LEOPOLDVILLE, 14. jan. (AFP). O včerajšnji deklaraciji bruselske vlade o sodbi te belgijske posesti v Afriki se za sedaj še ni izjasnila nobena politična organizacija v Kongu. Vendar so opazili, da so vodstva raznih skupin evropskega prebivalstva začela proučevati vladni politični program, ki med drugim obljublja ukinitve rasne diskriminacije, agrarno reformo in razvoj Konga k avtonomiji in neodvisnosti.

Priznajo, da bo združenje belgijskih kolonistov in veleposelstnikov že jutri določilo dokončno stališče do tega načrta. Kar se tiče domačega črnega prebivalstva, niso opazili nobene uradne reakcije. Trdijo, da so med »razvinitimi sloji prebivalstva« obljubo o razvoju Konga k neodvisnosti sprejeli z zadovoljstvom. Vodilna nacionalistična organizacija Abako je praktično obglavljena. Kot se je namreč izvedelo v pooblaščenih krogih, so sodni organi belgijske uprave začeli s preiskavo o delovanju voditelja Abako Kana.

Podpredsednik Mikojan v New Yorku

New York, 14. jan. (AFP) Po prihodu na newyorški letališče na povratku iz Los Angelesa, je podpredsednik sovjetske vlade Anastas Mikojan odšel na sedež sovjetske delegacije v OZN, kjer bo stalovan med svojim bivanjem v New Yorku. Danes bo podpredsednik Mikojan kosil s predstavniki Wallstreetških bank, večerjal pa z najvidnejšimi newyorškimi poslovnimi ljudmi.

Delegacija koroških Slovencev na Dunaju

Celovec, 14. jan. (Po telefonu). Danes je odpotovala na Dunaj delegacija koroških Slovencev, v kateri zastopata Zvezo slovenskih organizacij dr. Franci Zwitner in Janko Ogrin narodni svet koroških Slovencev pa dr. Joško Tischler in ing. Janko Urank. Na Dunaj jih je povabila avstrijska vlada. Znano je, da avstrijski kancler v novembru ni imel časa, da bi jo sprejel, ko je prišla na Dunaj; ponovno zahtevati, naj avstrijska vlada prouči pripombe manjšine o sedanem stanju manjšinskega šolstva na Koroškem. Kancler ing. Raab je trenutno na uradnem obisku na Japonskem in bo zaradi tega tudi jutri dopoldne delegacijo sprejel zvezni podkancler dr. Bruno Pittermann.

Pred odhodom iz Celovca so delegati izjavili, da bodo na Ballhausplatzu zahtevali predvsem odgovor na spomenico, ki so jo izročili predstavniku avstrijske vlade Janu 17. novembra in v kateri so protestirali proti ukinitvi obveznega dvojezičnega pouka v koroških šolah. Obenem bodo opozorili na obsirne kompromisne predloge za ureditev šolskega vprašanja, ki so jih avstrijski vladji predložili že v začetku minulega leta in na katere doslej z Dunaja še ni bilo nobenega odgovora.

Spoštovani tovariši Liebknecht! Včeraj so nam sporočili državnozbornske sklepe, pri čemer se je poudarilo, da ste Vi sedljenje lahko odkrije tisoče novih oblik in improvizacij, poraja ustvarjalnost in popravlja celo vse napake. V državah, kjer so svobode omejene, je javno življenje prav tako siromahno, ker si z izključevanjem demokracije zapira žive vrelce slehernega duhovnega bogastva in napredka.

Karl Liebknecht je bil poslanec socialdemokratske stranke v nemškem parlamentu ali državnem zboru. Dne 2. decembra 1914 je edini glasoval proti vladi in vojnim kreditom, medtem ko so njegovi »socialistični kolegi« v sovniščini omami dignili roke za vojno in nemški imperializem, kakor so storili avgusta 1914 ter s tem izdali socializem in internacionalno.

Osamelo dejanje Karla Liebknechta je našlo odmev med ljudstvom. Počasi se je širil proti vojni duh upora, mnogo žrtev je požrla vojna, preden je prišlo do iztrezitve in revolucionarnega spoznavanja. Priobčujemo tri pisma, ki jih je prejel Karl Liebknecht v zvezi s svojim glasovanjem v berlinskem parlamentu 2. decembra 1914. Spoštovani tovariši! Včeraj so nam sporočili državnozbornske sklepe, pri čemer se je poudarilo, da ste Vi sedljenje lahko odkrije tisoče novih oblik in improvizacij, poraja ustvarjalnost in popravlja celo vse napake. V državah, kjer so svobode omejene, je javno življenje prav tako siromahno, ker si z izključevanjem demokracije zapira žive vrelce slehernega duhovnega bogastva in napredka.

Osamelo dejanje Karla Liebknechta je našlo odmev med ljudstvom. Počasi se je širil proti vojni duh upora, mnogo žrtev je požrla vojna, preden je prišlo do iztrezitve in revolucionarnega spoznavanja. Priobčujemo tri pisma, ki jih je prejel Karl Liebknecht v zvezi s svojim glasovanjem v berlinskem parlamentu 2. decembra 1914. Spoštovani tovariši! Včeraj so nam sporočili državnozbornske sklepe, pri čemer se je poudarilo, da ste Vi sedljenje lahko odkrije tisoče novih oblik in improvizacij, poraja ustvarjalnost in popravlja celo vse napake. V državah, kjer so svobode omejene, je javno življenje prav tako siromahno, ker si z izključevanjem demokracije zapira žive vrelce slehernega duhovnega bogastva in napredka.

IZ ZGODOVINE MEDNARODNEGA DELAVSKEGA GIBANJA

Roza Luxemburg in Karl Liebknecht

15. januarja 1919 sta bila v Berlinu ubita Roza Luxemburg in Karl Liebknecht. Dva zastopnika nemškega delavstva, ki sta leta 1914 dvignila svoj glas proti vojni, ki sta znotraj nemške socialdemokratske stranke organizirala revolucionarno levo, ki sta ustanovila Zvezo špartakovcev — predhodnico nemške komunistične stranke. Ubila ju je podvignjena bela garda, da odvzame naraščajoči revoluciji njene najboljše voditelje in s tem najzavej val boljševizma. Lenin je kljub temu, da se v nekaterih teoretičnih vprašanjih ni strinjal v celoti, visoko cenil Roza Luxemburg in Liebknechta. Za Roza Luxemburg je dejal, da je bila in je ostala orel, da Liebknechta pa, da je bil eden najboljših socialistov internacionalistov.

O obletnici zločinkega uboja Roze Luxemburg objavljamo nekaj izvlečkov iz njenih del: O MARXU IN TEORII

Prav tako kot sta bila v Marxu samem neoljivo združena in se medsebojno podpirala (ta ter dopolnjevala globoki zgodovinski analitič in drzni revolucionar, mislec in mož dejanja, tako je tudi marksizem kot socialistični nauk prvič v zgodovini moderne delavskega gibanja združil teoretično spoznanje z revolucionarno dejavno silo proletariata, pri čemer prvo bistri in oplojuje drugo. Oba elementa predstavljata v isti meri notranje bistvo marksizma; vsak zase, ločen od drugega, spremeni marksizem v klavarno spako. (Internacionala, 1915).

Tukaj, kakor v zgodovini sploh, teorija v celoti opravi svojo nalogo, če nam pokaže razvojne tendence, če nam pokaže tisto logično zaključno točko, ki kateri je objektivno usmerjen razvojni proces. Te točke pa prav tako ni mogoče doseči, kot se nobeno prejšnje razdobje zgodovinskega razvoja ni moglo razviti do svojih skrajnih konsekvenc. In tem manj postaja potrebno, da bi to točko dosegli, čim bolj posega družbene zavest — utelesena tokrat v socialističnem proletariatu — kot dejavni činitelj v slepo igro sil. Ta zavest pa najde tudi v tem primeru najplodnejše pobude in najmočnejše spodbude v pavilnem pojmovanju Marxove teorije. (Zbrana dela, VI. zv. str. 479).

POBUJA ZMOŽIC

Praksa socializma terja pravi duhovni prevrat v množicah, ki jih je dolga stoletja degradiralo razredno gospodarstvo buržoazije. Družbene institucije namesto sebicih, iniciativ množice namesto nebržnosti, idealizem, ki mu ni mar nobenih težav... Edina pot, ki vodi k prenojenju je čola javnega življenja sama, največobednejša, najširša demokracija, javno mnenje... »Kajpak marksisti nikoli nismo malikovali formalne demokracije, a niti nismo nikoli malikovali socializma ali marksizma. Toda mar to pomeni, da smemo tudi socializem, marksizem vreti ča s smetišče... Če bi nam postala nepriljubna?... Besede: marksisti nikoli nismo malikovali formalne demokracije, pomenijo samo naslednje: marksisti smo vselej ločili socialno jedro buržuazne demokracije od njene politične oblike, vselej smo kazali na trpko jedro družbene nesnakosti in nesvobode pod sladko lupino formalne enakosti in svobode — a ne zato, da bi ju morda zavrgli razred poudaril, naj se ne zadovolji z lupino, marveč naj si osvohi politično oblast, da jo bo napolnil z novo družbeno vsebino. Ko pride proletariata na oblast, je njegova zgodovinska naloga, da namesto buržuazne demokracije ustvari socialistično demokracijo, ne pa da zatre vsako demokracijo sploh. »Jasno je, da socializma že zaradi njegovega značaja ni mogoče vsiljevati, uvajati z dekreti... Negativno, rušenje —

Če bi mogli ustreči vsem!

Perspektive podjetja »Tobi« — Električni štedilniki za tujino — Emajlirnica je ozko grlo proizvodnje — 24 novih stanovanj za delavce

Tovarna termoelektričnih izdelkov »TOBI« v Bistrici pri Mariboru je eno tistih podjetij v mariborskem okraju, ki ima velike možnosti in perspektive pri izvodu svojih izdelkov v dežele Severne Afri-

za organizacijo proizvodnje na tekočem traku. Z dograditvijo obeh objektov se bo proizvodnja samo ob 5-odstotnem povečanju delovne sile povečala za 30 odstotkov. Ta rekonstrukcija bo omogočila znižanje

Letni načrt po vrednosti v letu 1958 je podjetje preseglo za 12,3 odstotka, kar je kolektiv dosegel z večjim prizadevanjem in z boljšo organizacijo dela. Lani je podjetje preusmerilo svojo proizvodnjo ter osvojilo 80 odstotkov novih izdelkov. Od kovinske predelovalne industrije, izdelovanja gradbenega okovja in štedilnikov ter peči na trdna goriva so prešli na izdelovanje električnih aparatov za gospodinjstvo.

V mejah finančnih možnosti skrbi podjetje tudi za družbeni standard svojih delavcev in uslužbencev. V podjetju so ustanovili obratni bife, sedaj gradijo v bližini podjetja dva 12-stanovajska bloka, ki bosta morda vseljena že letos.

M. K.

Sedanja proizvodnja Tobi — montaža električnega štedilnika

ke, Južne Amerike in Srednje Vzhoda. V teh deželah se zanimajo za izdelke TOBI, vendar jim zaenkrat ne morejo ugoditi, ker so potrebe po gospodinjstvih električnih aparatih na domačem tržišču prevelike. Manjše količine svojih izdelkov pa »Tobi« vendarle pošilja v tujino. Tako pripravljajo te dni večjo pošiljko štiriploščastih električnih štedilnikov v vrednosti dveh milijonov deviznih dinarjev za Bolivijo. Za hladilnike se zanimajo v Centralni Afriki in na Poljskem.

V okviru rekonstrukcijskih del so nabavili razne obdelovalne stroje v vrednosti 16 milijonov dinarjev in preuredili skladišče za pločevino. Glede na deficitarnost električnih aparatov na tržišču so ob sklopanju pogodb prešli naročila, ki presegajo triletno zmogljivost podjetja. Ozko grlo proizvodnje je trenutno emajlirnica, ki lahko krije samo 40 do 45 odstotkov sedanjih potreb, medtem ko so za ostalo vezani na Tovarno emajlirane posode Celje. Tukaj se povečujejo prevozni stroški ter možnost okvar pri transportu. Podjetje ima že potrjen investicijski program, katerega prva faza predvideva povečanje emajlirnice in gradnjo montažne hale

nje cen na tržišču, nižje notranje in zunanje transportne stroške ter manj odpadkov.

Postojna izobraževalno gozdarsko središče

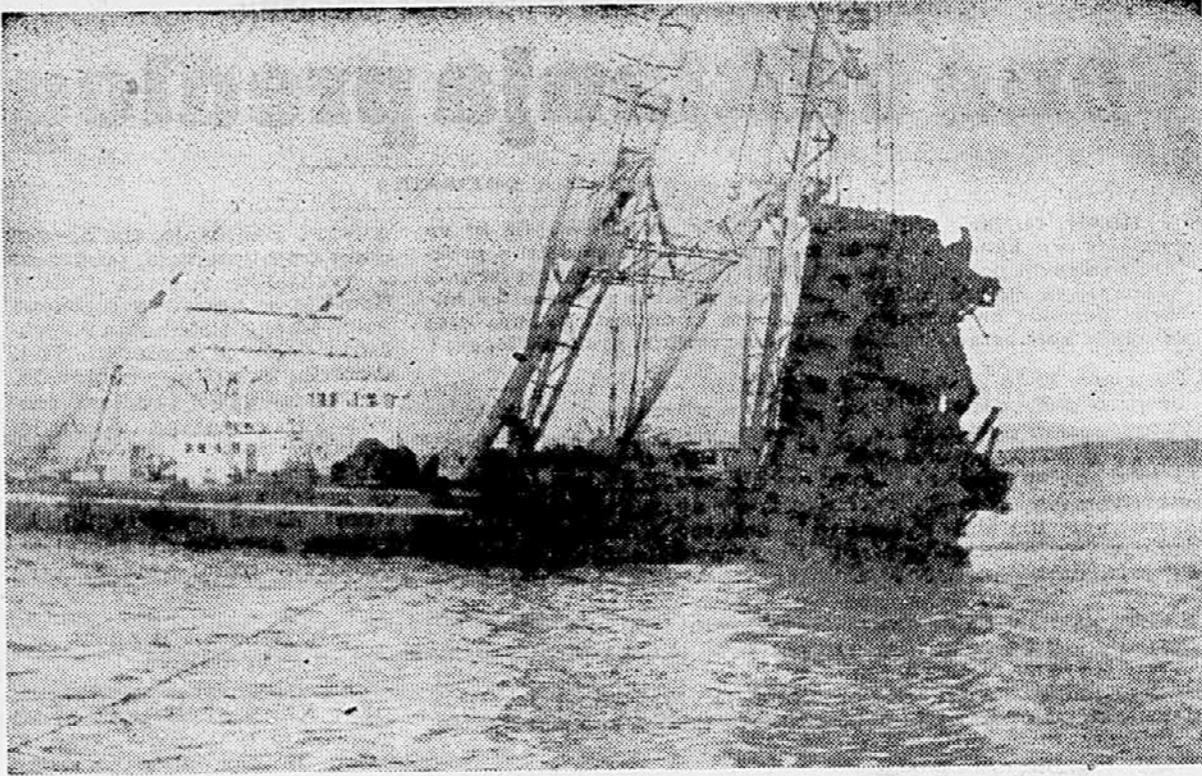
Da sta gozdarska srednja šola in Nižja gozdarska šola za naše razmere v gozdarstvu prepotrebni, bi bilo odveč razpravljati. Razveseljivo je, da se bosta obe šoli že jeseni preselili v Postojno, prva iz Ljubljane, druga iz Idrije. Adaptacijska dela v nekdanjem »Grand Hotelu«, ki je bil vse do osvoboditve sedež Gozdne uprave nekdanjih Windischgratovih gozdov, ka-

Popravek

V našem listu smo 15. dec. 1958 objavili na 4. strani vest »MIRNA v Koprnu«. V vesti je bilo med drugim rečeno: V prodaji imajo šivalne stroje »Veritas« (bivši Singer), Czepl (Madžarska) in Fax (Avstrija) ter vse nadomestne dele. Tehnično in trgovsko predstavnost družbe Singer za Jugoslavijo nam je k temu poslovalski središčni popravek: Šivalni stroji »Veritas« niso bili nikdar »Singer« stroji. S šivalnimi stroji »Veritas« nima in ni imela firma Singer nikdar kakršne koli zveze

kor tudi gradnja novih hiš, ki bodo služile za šolo in za stanovanja predavateljem šole, so v polnem teku. V cilju, da se šolam približajo strokovnemu ravnanju in delu v naših gozdovih bo poverjeno gozdarski šoli v Postojni tudi izobraževanje in usposabljanje gozdnih delavcev, da tako postanejo dobri in kvalificirani delavci, kot je to primer v gozdarstvu naprednih dežel: Švedske, Norveške, Finske, Nemčije in Avstrije.

Izbirno Postojne za izobraževalni center gozdarstva je narokovala neposredna bližina lepih snežinskih, javorniških in napaških gozdov, ki so lahko vzor gozdomov po vsej naši domovini. Postojna tudi ni daleč od razsežnih kraskih gozlov: Pivke, Sežane, Divače itd. tako, da se bodo obiskovalci šole lahko seznanili s problemom krasa in bodo tudi dejansko v stiku s terenom.

Znani plovni žerjav »Veli Jože« (Brodospas), ki prihaja dvakrat letno v koprsko vodo, kjer se vedno dviga ostanke potopljene ladje »Rex«, je pač vreden, da se ga kdaj pa kdaj spomnimo. Zadnji dve leti je delal v domačih vodah, dvakrat pa v italijanskih, in sicer pri Gradu in Lignano. Iz morja je dvigal staro ladijsko železje, le v enem primeru je to bila cela ladja, in sicer »Jakjan« (12 vagonov nosilnosti) od »Obalne plovidbe« Dubrovnik. Koliko »Rexa« so doslej dvignili iz morja pri Kopru, bi bilo na ta način težko povedati, vendar gotovo ne manj kot 28.000 ton. V bližnjih dneh bodo zopet odplavali okrog 3000 ton »Rexovih« ostankov. — Na sliki: K obali blizu Kopra (v smeri Izole) odlaga »Veli Jože« 250 ton težak kos ladijskega dna. — (Foto: Frenk)

NA SEJMU »MODA 1959« bo mnogo novih vzorcev

Gospodarsko razstavišče spet odpira vrata novi sezoni sejmov v naši državi. Prvi je na vrsti specialni sejem »Moda 1959«, ki je že znan kot tradicionalna prireditve in bo od 17. do 25. t. m.

Stvar vsakega sejma je, pokazati obiskovalcem, širokemu krogu potrošnikov, čimveč novega in tudi ta sejem »Moda 1959« ima ta namen.

Kdo si ne ogleda rad novih vzorcev našega tekstila, novih vrst blaga in tudi novih modelov konfekcije? Po zadrževanju in objubah tekstilcev bo 19 tekstilnih in 11 konfekcijskih tovarnov pokazalo bogato izbiro svojih izdelkov, prav tako pa tudi 10 razstavljalcev perila, 5 usnjarskih in predelovalnih podjetij, 4 tovarne obutve ter vrsta drugih podjetij, ki bodo razstavljalja razne modne dodatke, usnjeno galanterijo, dekorativne tkanine in drugo. Vseh raz-

stavljalcev je 74, in sicer kar 52 iz Slovenije, ostali pa so iz Hrvaške in Srbije ter eden iz Avstrije.

Pokazati potrošniku dosežke delovnih kolektivov naše tekstilne industrije, po drugi strani pa tudi v trgovini vzbuditi večje zanimanje za nove izdelke in nove vzorce, da bi raje segala po njih in jih središča potrošniku — to je glavni namen prirediteljev sejma. Upravičena je namreč nejevolja našega potrošnika, ki po trgovinah pogosto ne more kdo ve kaj izbrati med skopnim asortimanom vzor-

cev, ker trgovina ne tvega nakupa modernejših vzorcev, za katere ni povsem prepričana, da bodo šli v prodajo. Letošnji sejem konfekcije modnih tkanin in usnjenih izdelkov bo skušal zblížiti proizvajalce, trgovino in potrošnike. Letos je le-to prejel kot navadno predvsem zaradi tega, ker si bo na ta način konfekcijska industrija lažje pravočasno oskrbela moderne tkanine, trgovina pa jih bo še pred spomladansko sezono posredovala

potrošnikom po vsej državi.

Med sejmom bo posebna komisija tekstilnih strokovnjakov ocenjevala razstavljene izdelke in najboljšim podelila kolajne.

Modni sejem pa ne bi dajal popolne slike brez modnih revij sodobnega oblačenja, ki bodo vsak dan dvakrat ob 16.30 uri in 20. uri v dvorani Ljubljanskega festivala. Na vsaki reviji pa bodo izžrebane nagrade, ki so jih darovala podjetja.

V. K.

VELIKO ZANIMANJE

ZA NOVOSADSKI KMETIJSKI SEJEM

V Novem Sadu se že pripravljajo na XXVI. mednarodni kmetijski sejem, ki bo letos od 28. aprila do 7. maja. Prvi kmetijski sejem je bil leta 1931, lani pa ga niso priredili ker so razširjali sejnišče in gradili nove paviljone.

Za ta največji kmetijski sejem v državi je veliko zanimanje med tujimi in domačimi razstavljalci. Mednarodni kmetijski sejem bo odšel vsako leto spomladi in bo na njem poleg kmetijskih proizvajalcev nastopila tudi industrija s svojimi izdelki, razstavljenimi za

kmetijstvo. Na zadnjem sejmu je sodelovalo 2070 razstavljalcev, med njimi 274 tujih iz 17 držav.

Na podlagi že prispelih prijav pričakujejo, da bo spomladni rekordna udeležba razstavljalcev iz leta 1957 presežena. Poleg velikega števila domačih je udeležbo prijavilo tudi približno 800 tujih razstavljalcev iz 20 držav. Prijavili so se tudi razstavljalci iz Indije, Belgije in Izraela, ki bodo letos prvičkrat sodelovali na novosadskem sejmu.

Značilno je, da bo letos v mnogo večjem številu kakor prej sodelovala industrija, tako tista, ki izdeluje predmete, namenjene za kmetijstvo, kakor tista, ki predeluje kmetijske pridelke. Med drugimi je doslej prijavilo udeležbo 80 domačih tovarnov živilske industrije, 50 podjetij strojne industrije in 10 kmetijskih tovarnov. Med že prijavljenimi tuji razstavljajci je tudi 80 tavnih strojev in kmetijskih naprav, 14 tovarnov kmetijske industrije in približno 30 podjetij, ki se ukvarjajo s pridelavo in predelavo mleka in vina. Poleg tega bo tudi večje število razstavljalcev olemenske živine iz 10 držav.

Da bi novosadski sejem postal zares pregled jugoslovanske kmetijske proizvodnje in kraja, kjer bodo nabavljali investicijsko opremo za kmetij-

stvo, so lani začeli razširjati razstavišče. Namesto prejšnjih 116 tisoč kvadratnih metrov bo novo razstavišče obsegalo 350 tisoč kvadratnih metrov. Na novem in starem razstavišču grade nove paviljone, da bi preskrbeli dovolj prostora za razstavljalce. Zgradili so že paviljon za govedo in konje, grade pa paviljon za perutnino, 5 paviljonov za prašiče in pokrit prostor za razstavljanje ovac. Sredi vseh teh paviljonov bo umetno jezero, kjer bodo kazali naprave za umetno namakanje. Do začetka XXVI. kmetijskega sejma bosta zgrajena tudi veteranski in kmetijski paviljon.

Letos so po sprejemu novosadskega sejma v Unijo mednarodnih sejmov zaotovorjeni bolni ugodni pogoji za udeležbo tujih razstavljalcev. Ti bodo na temelju tega članstva sejma uživali posebne olajšave za prevoz blaga, prejemali brezplačne potne liste, carinske olajšave in druge ugodnosti, ki jih doslej niso imeli. Sklepe Zveze kmetijskego-gozdarskih zbornic, ki postane novosadski sejem kraj, kjer bodo nabavljali orodja za kmetijstvo, bo zlasti privedla domače in tuje razstavljajce, tembol, ker so v letosnjem in v prihodnjih letih na meravane mnogo večje investicije v kmetijstvo kakor pa prejšnja leta.

I. S.

Ujel je 10 kg težko ščuko

Mirko Lakota iz Bleda je ujel pred kratkim v jezeru nad 1 m dolgo in 10 kg težko ščuko, ki je bila popolnoma zdrava in ni kazala nobenih znakov bolezni, kot so jih kazale ščuke zadnja leta. Da bi povečal zarod, bodo sedaj vložili v jezero še 2 cisterni ščuk in šilov, ki jih dobijo iz Apatina. S tem upajo zboljšati razmere v jezeru.

Prav te dni je na Bledu ribič Geusens Mathias iz Antverpna v Belgiji, ki je prišel, da bi dobil dva sulca in šila za zoološki vrt v Antverpnu. Akvarij za ribe iz Jugoslavije je že dokaj časa gotov, vendar jim do sedaj še ni uspelo dobiti naših rib.

B. B.

ZDRAVSTVENI R O D L I S T E K

Sodobne diagnostične metode v nevrološki službi

Nevrološko kliniko v Ljubljani pozna marsikdo le kot »število sedem«, za katero se skrivna toliko gorja. Zlasti se ljudje s predsodki pojmujejo »število sedem« kot nekakšno ječo, iz katere ne prideš več, če te bolezen pripelje vanjo. In vendar ni nevrološka klinika nič drugega kot bolnišnica, v kateri tudi zdravilo človeka in mu pomagajo, da se čimprej, usposobljen za delo, vrne družini in družbi.

Kot v drugih klinikah doma in v svetu, tako tudi na nevrološki kliniki pri skrbi za zdravje ljudi vse bolj uporabljajo moderna odkritja medicinske znanosti in tehnike. Ena izmed modernih diagnostičnih metod, ki se jo na kliniki uporabljajo pri vsakdanji praksi, je elektroencefalografija, s čimer električne tokove pri obolenih mišic. To-

ljajo s posebnim aparatom, so zelo zahtevne. Poleg precizne tehnične izvedbe je pri tem treba mnogo potrpežljivosti, ki jo strokovnjaki na kliniki tudi imajo. Elektroencefalografski diagnostični metod se poslužujejo z uspehom tudi druge klinike, kot n. pr. ortopediska in infektološka klinika.

Druga sodobna diagnostična metoda je elektrodermometrija, s čimer določajo električni upor kože, ki je spremenljiv pri nekaterih živčnih obolenjih, in pa kronaksija. S to metodo se določa doba, v kateri električni tok določene jakosti preide skozi živec in da izzove najmanjšo skrajšanje mišice.

Prav gotovo je marsikateri bolnik — oskrbovavec nevrološke klinike — spoznal zelo zanimiv aparat — elektroencefalograf. Preiskave s tem aparatom sicer ni opravi na kliniki sami, temveč je moral

mične spremembe električnih potencialov velikih človekovih možgan.

Elektroencefalograf je zelo precizen in občutljiv aparat, kot so precizni in občutljivi tudi človekovi možgani. Zato potekajo preiskave v izoliranem polmračnem prostoru in v veliki tišini. Bolnik mora biti telesno in duševno popolnoma umirjen, sproščenih mišic, lmeti mora zaprte oči, da se pri pregledu izključujejo optični dražljaji. Ko je bolnik tako pripravljen na preiskavo, se elektrode, spojene z aparatom, pritrdijo na določeno mesto na glavi in tako se začne registriranje. Elektroencefalogram (EEG) pokaže pri različnih bolnikih pod istimi pogoji za posameznika karakteristične variacije. EEG se menja v času duševnega in telesnega dela, med spanjem zaradi delovanja raznih usipavalnih sredstev, kakor tudi pri bolezenskih procesih na možganih, posebno pa še pri obolenjih s krči (božjast).

S skrbno uporabo sodobnih diagnostičnih metod in sredstev je klinika imela v zadnjih časih velike uspehe pri zdravljenju možganskih obolenj, ki so posledica obolenj na ožilju (možganska arterioskleroza, preveč povšan krvni pritisk).

Predvsem so to kapi, ki so, kakor povsod po svetu, tudi pri nas zelo pogoste in ki ne prizadevajo le starih ljudi, temveč tudi mlajše — štiri-

desletnike.

Z modernimi zdravili in z zgodnjo fizikalno terapijo ozdravijo na nevrološki kliniki večino primerov od kapi prizadetih bolnikov. Med njimi tudi take, ki bi bili pred desetimi lety priklenjeni na posteljo tako dolgo, dokler jih ne bi ubila ponovna kap ali kakršnakoli druga komplikacija. Zdaj traja bojazni ni več. Od kapi prizadeti bolniki so spet usposobljeni za delo in niso več v breme ne družini in ne družbi.

Ob tem dejstvu je nujno, vabno poudariti velik pomen rehabilitacije, ki ni samo važna pri invalidnih delu in ljudem, ki so pretrpeli poliomielitis, temveč je prav tako važna tudi pri bolnikih, ki so preboleli kap. Uspehi so torej zadovoljivi in če oo kliniki omogočena popolna uvedba novih metod rehabilitacije, lahko pričakujemo še večjih in popolnejših uspehov.

Poleg kapi je druga zelo razširjena bolezen, ki jo na kliniki prav tako z uspehom zdravijo — išijas. Za to obolenje

nepoučeni mislijo, da ga povzročajo revmatizem. V resnici pa je to, v večini primerov posledica izpaha ploščice, ki leži med dvema hrbtničnima vretenčema. Ko se ta ploščica izpahne, pritiska na eno ali dve sosednji živčni korenini. In to je tisto, kar povzroča znane silno hude bolečine, ki jim pravimo išijas. Tudi pri zdravljenju tega obolenja uporabljajo na kliniki najmodernejše fizioterapevtske in terapevtske metode. Razbremenilo ležanje bolnika s pomočjo takolmanovanege Perlovega aparata, obsevanje in grelje, ležanje na trdem ležišču itd., so pripomočki, s katerimi znatno skrajšajo zdravljenje išijasa in s katerimi dosega v večini primerov tudi trajen uspeh. Jasno je, da je uspeh odvisen v veliki meri tudi od bolnika samega, ki mora pri zdravljenju išijasa imeti trdno dobro voljo.

V zadnjih letih so na kliniki začeli s sistematično obdelavo božjastnih bolnikov. Božjast, ki je pri nas tudi močno razširjena, ni bolezen, ki se pojavlja le v otroški dobi, temveč prizadeva tudi starejše ljudi. S sodobnimi kliničnimi preiskavami s pomočjo pneumoencefalografije (rentgensko slikanje lobanje po predhodnem vbrizgavanju zraka v lobanski

prostor) in angiografije (slikanje lobanje po predhodnem vbrizgavanju določene sredstava, ki prikaže možganske ožilje) odkrijejo med božjastniki precejšnje število takih, ki imajo svoje krče zaradi možganskih tumorjev ali drugih organskih sprememb v možganih. Nedvomno je, da pripomorejo ta odkritja k pravočasnemu zdravljenju teh hudih bolezni.

Nevrološka služba je nedvomno ena izmed najbolj zahtevnih panog v zdravstvu. Ze iz zgoraj navedenega lahko sklepamo, kaj vse potrebuje klinika za svoja raziskavanja in pri vsakdanjem delu z bolnikom. Še samo drage aparature najosobnejših konstrukcij in draga zdravila, temveč tudi precej usposobljenega kadra in prostore, v katerih je treba nemoteno opravljati zapleteno zdravstveno delo. Zal pa klinika nima ne ustreznih prostorov in ne dovolj zdravstvenega kadra. Pogoji, v katerih dela, niso nič kaj zavidni in bo nujno treba prej ko slej priskrbeti kliniki sredstva za njeno razširitev in sredstva za vzgojo prepotrebnega zdravstvenega osebja. Spriču tebi pomankljivosti imajo uspehi, ki jih beležijo na nevrološki kliniki dvojno ceno.

E. K.

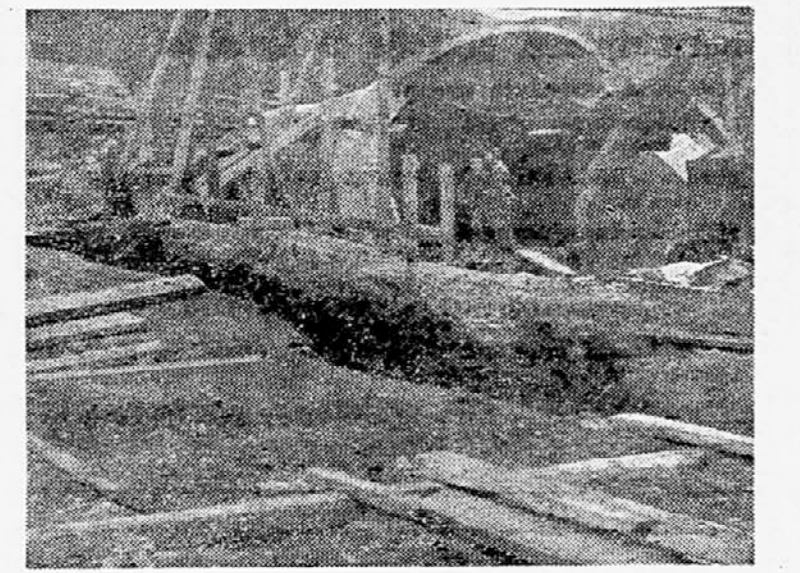
Novi Dol - rudnik prihodnosti

Vzhodno od Hrastnika, v precej globoki gorski kotanji nastaja Novi Dol - rudnik bodočnosti. Iščena pokrajina izgublja svojo prejšnjo podobo. Celo majhnemu potoku Bela, ki si je komaj upal motiti tišino gmajne, ni prizanesla človeška roka: hočejo ga ujeti v umetno strugo iz surove obdelane kamna, da bi lahko služil bodočemu rudniku. Prejšnji mir pa najbolj pogrešajo ljudje v redko posejanih hišah na dnu

kotanje in na pobočjih hribov, ki se težko privajajo trušči nastajajočega rudniškega obrata. Strokovnjaki menijo, da zaloge premoga novega obrata ne bodo pošle najmanj 75 let pri 600-tonski dnevni proizvodnji. Raziskave so pokazale tudi visoko kakovost premoga, ki ga bo moč uporabljati za posebne namene, na primer v metalurgiji. Ima namreč večjo kalorično vrednost kot trboveljski, manjši odstotek pepela in

manj kot 1 odstotek žvepla. Pomembnost novega obrata pa bo tudi v tem, da bo nadomestil zmanjševanje zaradi premoga v Trbovljah, kjer so možnosti novih nahajališč zelo majhne in kratkotrajne. Novi Dol bo samostojen jamski obrat, povezan z glavno transportno transverzalo na Savskem obzorju, 160 metrov globok jasek, ki bo povezoval Novi Dol s trboveljsko separacijo, že gradiljo. Zgrajena je že tudi zaviralnica, po kateri bodo spuščali vagončke iz Vzhodne jame do jaska in nato pod zemljo na separacijo. V novi mehanizirani in električni delavnici sta začasnemu kompresor in lamparna, dokler ne bodo zgradili novih poslopij. Mimo njih pa bodo zgradili še skladiščno lopo, transformatorsko postajo, lesno skladišče, obratno poslop-

je, kopalnico, rešilno postajo, ambulanto in drugo. Vsi objekti bodo na enem mestu, kar bo precej pocenilo proizvodne stroške. Lahko se pričakuje, da rudniški rovi ne bodo držali samo od Trbovelj preko Hrastnika v Novi Dol, ampak celo še naprej v Laško. Novi obrat bo namreč zajemal produkcijsko območje vzhodno od jame v Hrastniku in se pri Marnem stikal s produkcijskim območjem laškega rudnika. Kdaj bo novi obrat začel polno proizvodnjo? To vprašanje smo zastavili poslovojni obrata tov. Okornu, ki pa nam ni mogel dati zadovoljivega odgovora. Pozneje smo na upravi trboveljskega rudnika uvedeli, da bo obrat začel obratovati bržčas šele prihodnje leto. Začetek obratovanja je namreč odvisen od pripravljalnih del in zaključka raziskovanj. —ne

Gradbišče v Novem Dolu

Od blizu in daleč

Jesenice

Prihodnje dni bo imel mestni sindikalni svet na Jesenicah svojo letno skupščino. Ker so se lani pojavljali in reševali na Jesenicah različni problemi, pri katerih je imel mestni sindikalni svet veliko vlogo, se bo lahko na skupščini o mnogem razpravljalo. Predvsem se bo treba pomeniti o zadevah, ki so v zvezi s standardom jeseniškega delavca. To so stanovanja, menze, družbene prehrane, ustanavljanje raznih servisov, komunalne zadeve, gibanje cen prehranjenih predmetov in drugo.

Vse to je za Jesenice zelo aktualno in čeprav mu je mestni sindikalni svet že v pretekli mandatu dobil posvetilo veliko pozornosti je vendar zelo važno, da se tudi na skupščini o tem pogovorijo, da bo imel novi odbor jasne, smernice za svoje delo v letošnjem letu.

Ormož

Napori ormoške opekarne.

Ormoška opekarne si prizadeva, da bi izboljšala kvaliteto svojih izdelkov ter povečala proizvodnjo opečnih izdelkov. Letošnji plan predvideva, da bodo izdelali 2,5 milijona opečnih enot. Zaradi dotrajanja strojev ne morejo povečati proizvodnje, zato se ukvarjajo v podjetju z mislijo o rekonstrukciji krožne peči in sušilnic ter modernizacije transportnega parka. Odjemalci opečnih izdelkov so predvsem občine Ormož, Vitanica in Ptuj. Povpraševanje po opečnih izdelkih je tako veliko, da ne morejo zadostiti vsem potrebam. Za izboljšanje kvalitete so dogradili sušilne prostore za strešnike, za kar so porabili okrog 1,5 milijona dinarjev. Položaj ormoške opekarne je ugoden, ker zadoščajo večje količine kvalitetne glin v neposredni bližini podjetja za najmanj 30 let, slabših kvalitet pa celo za več let.

»Umik« na odru celjske Svobode

V senca profesionalnega gledališča in v dokaj neprijetnih pogojih se bori za prostor skupina amaterskih igralcev pri celjski »Svobodi«. Njim je na stopanje na odru v prvi vrsti zabava, želja po prostovoljni izobrazbi in izpolnitve njih želja, zato gledalce ob nepravilno uprizoritvi drame hrvaškega dramatika N. Božića »Umik« ni presenetila močna prizadevnost in iskro čustvovanje, kar je dalo predstavljivo svojevrstni čar. Če ocenjujemo uprizoritve s »profesionalnimi« menili, ji moramo priznati trdno umetniško veljavo in v nekaterih trenutkih, kar pa izgubi pomembnost prve vrste ob ugotovitvi, da je »Umik« na delavskem odru našel svojo publiko in to zadovoljno. Predstava je naravnost zavidljivo dosegla cilj neprejemljive vrednosti: hladnosti med gledalci in igralci ni bilo že takoj po prvih minutah. Aplavz je prišel od srca.

Jeseniška železarna praznuje

letos 90. letnico svoje ustanovitve. V počastitev tega pomembnega jubileja bodo priredili letos razne prireditve. Predvsem bo več športnih tekmovanj v zimskih in letnih športnih panogah, katerih se bo udeležilo veliko število članov kolektiva železarnar. razen tega pa bo na sporedu tudi nekaj vrhunskih športnih tekmovanj. Slavnostni začetek prireditev v proslavo obletnice bo 17. januarja, medtem ko je zaključek predviden ob občinskem prazniku 1. avgusta.

Pivka

Zensko društvo v Pivki ima za letošnje precejšnje načrte. Tako pripravljajo ustanovitev otroške vrtca, ko bodo izpraznjeni nekateri prostori v vili, kjer so zdaj občinski uradi. Za takoj v začetku se je prijavilo 52 mater, ki bi rade dale otroke v vrtec. Prostore bodo opremili in uredili s pomočjo organizacij in podjetij, saj so nekatera že obljubila pomoč, nekaj pa je še ostalo od nekdanjega DID. Vrtec se bo vzdrževal deloma s prispevki staršev, deloma pa s pomočjo Rdečega križa. Poleg otroškega vrtca pa naj bi v isti stavbi delovala še šolska kuhinja, ki ima sedaj skrajno neprimerne prostore. Tu bi lahko organizirali tudi gospodinjstvo in pouk gospodinjstva za šolarice. Če bo dovolj dobre volje in organizacijskih sposobnosti, ti načrti ne bo težko uresničiti.

Radeče pri Zidanem mostu

Tovarna papirja v Radečah oziroma njeno vodstvo, samoupravni organi ter sindikalna podružnica pridno skrbijo za napredek. Nedavno so uredili tovarniško menzo, v kateri dobivajo delavci hrano po znani, nižji ceni. Op letošnjem novem letu da je kolektiv obdaroval upokojujence, ki so delali v tej tovarni, za kar se mu vsi najlepše zahvaljujejo.

Ker je sedanja mehanizirana delavnica v Radečah odločno premajhna, je kolektiv sklenil, da bo zgradil moderno delavnico, ki je že v gradnji.

Velika Nedelja

Na občnem zboru Rdečega križa so ugotovili, da se je v zadnjem času precej povečalo število članov, tako da sodi ta organizacija na področju Velike Nedelje med najmočnejše v ormoški občini. Med drugim so na zboru razpravljali tudi o uredit-

Poslej več sredstev za komunalno dejavnost v ljutomerski občini

Uspešnost in hitrejšo komunalno dejavnost na področju sedanje ljutomerske občine je do nedavnega ovrnilo pomanjkanje finančnih sredstev, katerih bi vse male politično-teritorialne enote niso imele. S prehodom na večje občine so tudi v ljutomerski občini zagotovili materialne pogoje za razvoj komunalne dejavnosti.

Občinske ceste in cestni objekti v občini ne ustrezajo potrebam mehaniziranega kmetijstva. Se vedno je odprto vprašanje izgradnje nekaterih potrebnih komunalnih naprav kot so prekrba prebivalstva za vodo, ureditev kopaljšč, kanalizacija, primerna ureditev krajev in naselij itd. V zadnjem času se stanje naglo popravlja, saj krajevni odbori z dodeljenimi finančnimi sredstvi in z uvedbo krajevnega samoprispevka izboljšujejo občinske ceste.

Perspektivni razvoj komunalne dejavnosti v prihodnjih petih letih predvideva, da bodo v ljutomerski občini razpolagali s 54 milijoni proračun-

Soštanj

V Soštanski občini delujeta letos dve kmetijsko-gospodarski šoli in sicer v Velenju in Soštanj. Obe imata po dvajset gojencev, delujeta pa prva razreda. V Velenju imajo težave pri praktičnem delu zaradi pomanjkanja primerne prostora za pouk gospodinjstva in kuhanja.

V združenem domu imajo sicer kuhinjo nalašč za to dejavnost, toda že nekaj let je zapuščen. Združeni svet pa je že poskrbel za potrebne ukrepe, tako da je pričakovati, da bo kuhanje in kuhanje v kmalu služila svojemu namenu.

Tudi Kočevsko je zadnje dni prekrila bela snežna odeja. Na sliki: motiv iz Ribnice

Sport

PRVENSTVENA SEZONA V HOKEJU NA LEDU ZE NA VISKU

Jesenice na čelu

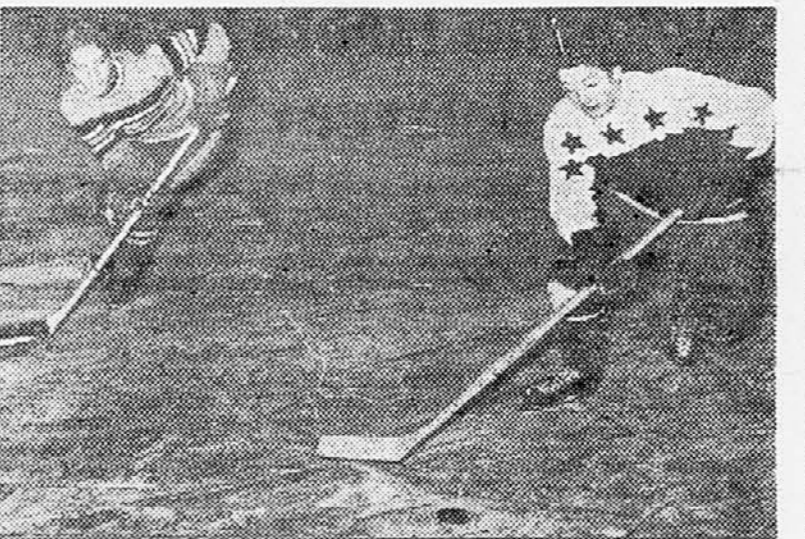
Hokej na ledu pomeni za Jeseničane toliko, kolikor za Ljubljano — denimo — košarka. V obeh panogah je naša republika zastopana v najvišjem tekmovanju — v zvezni ligi in zato ni nič čudnega, da je občinstva na teh prireditvah zmeraj dovolj.

Zimska sezona je in besedo spet dobili možje izpod Mežaklje. Prav je tako, saj se zmeraj zaslужijo vso pozornost športne javnosti, pa čeprav se je nedavno še zdelo, da bodo morali državni prvaki s palicami na ledu to pot prepustiti vodilno mesto kateremu od svojih tekmecev. Toda zdaj že kaže, da so bili taki in podobni računski preuranjeni, kajti Jeseni-

ščani so odločno in prepričljivo poleteli v borbo za prve točke letošnjega državnega prvenstva.

Jesenice : Ljubljana 9:1 (2:1, 2:0, 5:0)

Moštvo Ljubljane se je prej velja za nasprotnika, ki vsakokrat privablja okrog umetne ledene plošče na Jesenicah množico ljubiteljev hokeja. Razumljivo — saj je bila njegova bilanca nedavne turnee v tujini še kar vzpodbudna, obenem pa edina priprava za domača tekmovanja. Seveda pa vsi ti pozivki niso mogli odtehtati na običnega doma, zaradi česar so tudi pred tem velikim srečanjem Jeseničani štelj za favorita. Poslednja upanja o moči in sposobnosti gostov so razblinili dogodki že v prvi tretjini, ko so domači ob izdatni podpori več kot štiri tisoč glave množice oblegali vrata edinega dobrega igralca Ljubljane Babnika, medtem ko je njegov sooseda na nasprotni strani bolj ali manj mirno opazoval hitre akcije svojih tovarišev v napadu.

Zanimiv prizor s hokejske tekme Jesenice : Ljubljana. Mladi jeseniški igralce Fele si je priboril ploščico, Ljubljantčan Čuček pa že hiti za njim. — Da se pod Mežakljo zbirajo res stari in mladi ljubitelji hokeja, prikazuje spodnja slika.

Jeseničani zunaj krize

Jeseniški hokejisti imajo zdaj polovico hokejske sezone že za seboj, v prvi polovici letošnje zime jim ni šlo najbolje, saj so nekaj tekem izgubili z visokimi razlikami. Čeprav so se zelo trudili in trdo trenirali, vendar njihove mlačne moči še niso mogle izpolniti vrzeli po nekaterih stardardnih igralcih, tudi sprememba v načinu treninga in igre pod vodstvom novega trenerja je bila delno kriva teh težav.

Škri v zvezi s tem so se je prvi čas tudi jeseniško občinstvo nekoliko obrnilo od svojih ljubljencev na ledu iz prejšnjih sezon. To ni bilo prav, ker je treba take krize v športnem življenju razumevati, kajti kdaj pa kdaj prihajajo tudi na športnih tleh časi, ko ne gre vse tako, kakor bi radi. Prav tedaj pa je velikega pomena, da niti igralcev niti vseh tistih, ki jim stojijo ob strani, ne zajame škodljivo malodušje.

Zadnje tekme na drsališču pod Mežakljo kažejo, da so Jeseničani iz prejšnjega leta menda že ozreli krize in se zatejajo kazati sadovi dobrega dela novega trenerja. Igra, ki jo kažejo Jeseničani ni več tako razbita in zmešana, odvešni, tako da bi lahko rekli za gotovo, da bodo v drugi polovici sezone, zlasti pa v tekmah za državno prvenstvo, pokazali, da so vredni naslova državnih prvakov.

Elektro v Avstriji

Elektrogospodarska podjetja v Avstriji so za petek in soboto pripravila lastno tradicionalno smučarsko prvenstvo v Ziljski dolini. Na to prireditve na snegu so prireditelji povabili letos tudi močna zastopstva iz Italije, Nemčije in Jugoslavije. — Slovenska elektrogospodarska podjetja bo na teh tekmah zastopala moštvo ZSSA Elektro. — Izbrana ekipa, v kateri so Gašperič (Kranj), Golobranec (Sloveni Gradec), Medved (Maribor), Tamsi (Soštanj), Svetina (Zirovnica) in Podgoršek (N. Gorica) ter tehnični vodja (M. Horko), se je nekaj dni skupno pripravila v Kranjski gori, v torko jutraj pa je odpotovala v Avstrijo.

ZPK LJUBLJANA V ZAHODNI NEMČIJI

Te dni bodo gostovali v Zahodni Nemčiji plavalci, waterpolisti in skakalci ZPK Ljubljane. Nastopili bodo v lastni hiši pri Frankurtu in v Würzburgu. Ekipa bo sasta okrepila še tekmovalca splitskega Jadrana Pirc in Piličeva. M. P.

Podgana - kovinostrugar

V hotelu »Kani« v Bovcu so nedavno sredi noči doživeli nenadno poplavo, ki so jo povzročile podgane. Iz spanja je goste, ki so spali v sobi nad točilnico prebudili nenadno šum. Proti jutru pa je nenadoma začela teči v sobo voda, prav tako pa tudi v točilnico. Poklicali so vodovodnega inštalaterja in ko je ta odstranil v sobi pod, je ugotovil, da so podgane pregrizle čebelo svinčeno cev. Vanjo so napravile približno 2 cm veliko luknjo. Na cevi so se lepo videli sledovi zob podgan. Razen vzmernjenja so tako povzročile podgane tudi nad 10.000 dinarjev škodo.

SAHOVSKE VESTI

Po IV. kolu šahovskega turnirja v Bewerviku vodi Islandec Olafsson s 3 točkami pred Nizozemcem Van Sheltingo in Danijcem ter Argentincem Elmskzesom (2,5 točke).

V Tbilisiju se je začelo šahovsko prvenstvo Sovjetske zveze. Po treh kolih vodijo s po 2 točkama Bronstein, Vasjukov, Petrosjan in Spaski. Mladi juhtman, ki letos prvič igra na šampionatu, je pripravil veliko presenečenje z zmago nad lanskim prvakom Taljem.

Dobro so izbrali v novo vodstvo

»Svoboda« v Mežici izboljšuje svojo delavnost

Na obnem zboru »Svobode« v Mežici so izbrali odbor, ki bo, kot kaže, izpolnil naloge, ki so mu jih zadali za letošnje leto. Ze v zgodnji jeseni je začel režiser Edo Mauhier pripravljati pravilnično igrano »Rdeča kapica« v priredbi Milana Gorinskega. Prireditve je zelo dobro uspela, za kar gre zaslugi tudi sceni, za katero je napravil osnutke tov. Polajnk iz mariborskega gledališča. »Rdeča kapica« je bilo za novo leto veselo staro in mlado. V sami Mežici so priredili štiri predstave, na Ravnah dve in prav toliko v Zerjavu.

Na prvi predstavi se je odbor »Svobode« spomnil poštvalnega režiserja tov. Mauhierja, in sicer ob 35-letnici njegovega udeleževanja na dramskem področju. Ob tej priložnosti je tudi stotič nastopil na mežičkih deskah po osvoboditvi.

Se pred premiero »Rdeče kapice« pa je društvo preuredilo in izpopolnilo oder, tako da bo v prihodnje kos tudi najbolj zahtevnim scenam. Pevski zbor »Svobode« v Me-

žici je po odhodu prejšnjega pevovodje za dalj časa utihnil. Odbor, ki so ga izvolili na zadnjem obnem zboru, pa je je poskrbel za novega pevovodjo, in sicer je pridobil za sodelovanje ravnatelj glasbene šole na Ravnah, ki prihaja v Mežico vsak teden po dvakrat in vadi tamkajšnji zbor, ki je vedno številnejši. Razveseljivo je, da je zbor popolnoma pomlajen. Pripravljeni smo, da bo novi pevovodja tov. Petruv s svojo sposobnostjo in potrjvalnostjo spravil zbor na dostojno višino. Prvič ga bodo po daljšem presledku lahko poslušali

na Prešernovi proslavi, ki jo pripravljajo društvo. Dramski odsek je že začel pripravljati »Dundo Maroja«. S tem delom namerava sodelovati na republiški reviji v Velenju, kjer je že lani dosegel lep uspeh. Režiserju Mauhierju, ki je po osvoboditvi nastudiral v Mežici vrsto dramskih del in pet operet, pa želijo vsi ljubitelji odrske umetnosti na Koroskem kar največ uspehov tudi v prihodnje. Tudi tisti igralci, ki so sodelovali pri »Rdeči kapici« zaslužijo za svoja izvajanja vse priznanje. S. V.

Strokovno izobraževanje delavcev

Kazno je, da so tudi v večini podjetij novomeškega okraja spoznali, da brez kvalificiranih delavcev v proizvodnji, ne bo večje produktivnosti in ne večjega zaslužka posameznikov. V novomeškem okraju, kjer je industrija še zelo mlada, je vprašanje kvalifikacije delavcev še posebno pereče.

Zadnje čase prihaja iz kolektivov čedalje več pobud in predlogov za strokovno tečajev za delavce. Takih tečajev je bilo že lani precej. Letos pa jih bo vsekakor še več. Lani si je na takih tečajih pridobil kvalifikacijo z izpitom 329 delavcev in delavk, okoli 200 pa jih še čaka na izpite. Med drugimi sta bila lani dva strokovna tečaja tudi za delavce v kmetijstvu. Podoben tečaj za kmetijske delavce pripravljajo tudi letos. Ta bo februarja na Vinomeru pri Metliki, zanj pa se je objavilo 50 delavcev in delavk.

V tovarni pletenin »Beti« v Metliki imajo strokovni tečaj za pridobitev kvalifikacij v tekstilni stroki. V tovarni »Beti« v Črnomlju pa podob-

ben tečaj za pridobitev kvalifikacij v kovinski stroki. V tovarni zdravil »Krka« pripravljajo tečaje za pridobivanje polkvalifikacij in kvalifikacij.

Po predlogih in načrtih petdesetih največjih podjetij v okraju, bo letošnje leto obiskovalo tečaje za pridobitev kvalifikacije nad 1.300 delavcev in delavk. Za tečaje za pridobitev visoke kvalifikacije se je prijavilo 164 delavcev in delavk, za pridobitev kvalifikacije 699 delavcev in delavk in za pridobitev polkvalifikacije 361 delavcev in delavk. Razveseljivo je, da so podjetja, ki se zanimajo za take tečaje, predvidela za izvedbo tečajev okoli 13 in pol milijonov dinarjev lastnih sredstev. S tem bodo kriti stroški tečajev v višini dveh tretin, ostalo pa bo treba kriti iz sklada za kadre.

Avtomobil v plamenih

Te dni je prišel čez mejo v Rožni dolini z lepim osebnim avtomobilom na obisk italijanski državljani S. E. Ko je vozil svoj Fiat 600 proti Pristavi je opazil, da mu pušča bencinski tank v zadnjem delu avtomobila. Avtomobil je ustavil pred neko hišo in ker je bil že mrak je prižgal svečo, da bi za silo popravil motor. Na hišo je bil usodno. Bencinski hlapi so se namreč vneli, za tem pa je eksplodiral še prvi bencinski tank. Tako je ostalo od lepega vozila samo še osmojeono kovinsko ogrodje. Goreči avtomobil so hitro potisnili bližnji vinograd, da ne bi požar ogrožal še hiše.

Še nekaj...

Skozi okno nad vhodnimi vrati klavnice kmetijske zadruge v Kanalu se je spizal v notranje prostore N. R. in odnesel okrog 8000 din v gotovini. Vlomilca so kmalu izsledili in sedaj čaka na zaslišanje kazni.

V Planini na Vipavskem je K. L. udaril v svojih hliši s sekiro po glavi sosedu L. J. in mu prebil lobanjo, tako da ga so morali zaradi hudih telesnih poškodb prepeljati na kirurški oddelk Splošne bolnišnice v Šempetru pri Gorici. Nesrečniku se je stanje izboljšalo, vendar še ni povsem iz nevarnosti. Vzrok za napad je dolgotrajen spor med sosedoma. -Jp

Prometne nesreče

Po Ljubljanski cesti v Celju se je B. G. peljal s kolesom, na katerem ni imel prednje bele luči slediš v zadnji del zadnjega stekla. Za njim se je pripeljal s tovornjakom P. S. ki je pri prehitovanju (bilo je ponoči) zadel kolesarja in ga podrl. Kolesar je utrpel hude poškodbe in odpeljal so ga v bolnišnico.

Skozi Vipavo je vodil vprežni voz F. V., nasproti pa se mu je pripeljal kolesar. Ko bi se morala srečati, se je pripeljal za vprego in vprege ne bo mogel prehititi, saj je imel tovornjak tudi priklopnico, je pritisnil na zavore. Pri tem pa ga je toliko zaneslo, da je zapeljal v zadnjim delom vozila v vprego in pri tem huje poškodoval dva sopotnika na vpregi.

Motornist L. B. se je peljal z motornim kolesom iz Skofji proti Podpečem. Vozil je nepazljivo in zapeljal ob obeh strani zid ter se prevrnil. Utrpel je hude poškodbe. Po cesti med Bočno in Gorinjam gradom sta se peljala kolesarja J. C. in S. ponoči drug proti drugemu. Ker sta vozila nepazljivo in brez luči, sta se opazila šele v zadnjem trenutku. Pri nesreči sta oba utrpela hude poškodbe.

V petek, 9. januarja sta se spretli na avtomobilski cesti Ljubljana-Zagreb dve prometni nesreči.

V smeri Ljubljana-Zagreb je vozil z lastnim osebnim avtomobilom S. J. P. Zaradi neupoštevanja cestnoprometnih predpisov in posebnih navodil za vožnjo na cesti ob neugodnih vremenskih razmerah, je zavozil pri Kartičem izboljšalo, vendar še ni povsem iz nevarnosti. Vzrok za napad je dolgotrajen spor med sosedoma. -Jp

Do težje nesreče je prišlo isti dan ponoči. Zaradi okvare na motorju je obstal na cesti med Sentjurjem in Skočjanom tovorni avtomobil H-11647 s prikolico. Kmalu je pripeljal mimo drug tovorni avtomobil, ki ga je poškodovanega s prikolico potegnil s ceste na izgojbališče. Preden je vleka zavozila s ceste, je privozil od zadaj oseba, ki ga je upravljala E. S. Zaradi goste megle je E. S. zagledal zadnji del priklole na zelo kratko razdaljo. Ker je vozil hitro, vozila ni mogel več ustaviti in se je zabil v prikolico. Pri tem so bili trije potniki in osebni avtomobil hudo poškodovan, na vozilu pa je škoda okoli 300.000 din.

Kot zatrjujejo prometni organi, je bil delni vzrok na nesreči na avtomobilski cesti tudi v tem, da cesta na novomeškem sektorju ni bila pravočasno posipana.

OBVESTILO!

ZARADI POPRAVILA ROTACIJE IN DALJŠEGA POSTOPKA PRI TISKU

ob sobotah

NE SPREJEMAMO MALIH OGLASOV ZA NEDELJSKO IZDAJO.

V založbi Casopisnega zavoda »Uradni list LRS« bo kmalu izšla brošura, ki bo vsebovala

Zakon

o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč

ter druge predpise, ki so s tem v zvezi. - Naročila sprejema zgoraj omenjeni zavod v Ljubljani, p. p. 336.

GRAND HOTEL TOPLICE, BLEĐ

razpisuje natečaj za delovno mesto

SEFA RAČUNOVODSTVA, nastop po možnosti takoj. POGOJ: ustrezna šolska izobrazba z dolgoletno prakso na takem delovnem mestu v velikih gostinskih podjetjih.

SEFA GOSPODARSKEGA ODESKA

POGOJ: ekonomska fakulteta ali srednja ekonomska izobrazba s prakso v gostinstvu ali gostinski delavec z najmanj 10-letno prakso na takem delovnem mestu v velikih gostinskih podjetjih. Rok prijave 25. januar.

V O L A N — LJUBLJANA

VOŠNJAKOVA 9

sprejme v službo februarja 1959

TRGOVSKE POMOČNIKI

SALDAKONTISTA in BLAGOVNEGA KNJIGOVODJO

Pismene ponudbe naslovite na komisijo za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij, oddajte pa osebno v splošnem oddelku do 20. januarja 1959.

Ponudba naj vsebuje podatke o šolski izobrazbi in o dosedanjih zaposlitvah.

Sporočamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da nas je po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustil moj ljubi mož, ata, stari ata in tast

FRANC KRAVANJA

upokojenec drž. železnice

Pogreb dragoga pokojnika bo v četrtek, 15. januarja 1959 ob 15.30 iz Frančiškove mrl. vežice na Žalah.

Zalujoci: žena Marta, sin Rudi z družino in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, 13. januarja 1959.

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da je nenadoma tragično preminil naš predragi sin in brat

SLAVKO BUTINAR

šofer pri TNZ Ljubljana

Pogreb dragoga pokojnika bo v petek, 16. januarja 1959 ob 14. uri v njegovem rojstnem kraju Podgrad pri Ilirski Bistrici.

Zalujoci: mama, sestra Alojzija por. Del Vita, brata Alojz in Jože ter ostalo sorodstvo.

Podgrad, Ljubljana, Koper, Perugia.

Sporočamo žalostno vest, da je umrl tovariš

MATIJA SMOLNIKAR

električar

Dolgoletnega in vestnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu.

Na zadnje pot smo ga spremili 12. januarja 1959 na pokopališče v Kresnicah.

UPRAVA TITOVH ZAVODOV »LITOSTROJ«

in SINDIKALNA PODRUŽNICA

BRALCEM REVIE

tovaris

sporočamo.

da bomo v 3. številki revije OBJAVILI TUDI KRATKO VSEBINO prvih poglavij ROMANOV v nadaljevanjih.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri

industrijskem podjetju v Ljubljani

razpisuje naslednja mesta:

administratorja. Pogoji: srednja strokovna izobrazba z nekaj prakse, gradbenega tehnika za visoke gradnje z večletno prakso.

šefa obračuna osebnih dohodkov. Pogoji: srednja strokovna izobrazba z večletno prakso, referenta v obratnem knjigovodstvu. Pogoji: srednja strokovna izobrazba z večletno prakso.

Pismene ponudbe pošljite najkasneje do 15. jan. 1959 na naslov:

LIP, Ljubljana, Pamova 37.

41-R

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri veletrgovini

»Astra«

Ljubljana, Bežigrad 6

razpisuje naslednja mesta:

GLAVNEGA BLAGAJNIKA

KNJIGOVODJE - LIKVIDATORJA

SALDAKONTISTA - DAKTILOGRAFA

PRODAJALCEV

za engro skladišča in poslovalnice.

Ponudbe pošljite na upravo veletrgovine »Astra« Bežigrad 6, najkasneje do 20. januarja 1959.

Nastop službe je zaželen takoj ali po dogovoru.

196-10

VPRASANJA IN ODGOVORI

Pripomba uredništva: Prosimo bralce in naročnike naj k vprašanjem priložijo kupon in poštino v znesku 30 din ter navedejo točne, polne in čitljive pisane naslove. Na vprašanja brez naslovov in ki jim navedeno ni priloženo ne odgovorjamo.

U. P.

Vprašanje: Vaš otrok je duševno in telesno zaostal in tudi ne poseca šole. Ali boste zanj prejeli otroški dodatek tudi po dopolnjenem 15. letu starosti?

Odgovor: Po 15. čl. uredbi o otroškem dodatku pripada otroški dodatek redno do dopolnjenega 15. leta otrokove starosti. Nad tem letom da pripada tudi za otroke, ki so trajno nezmožni za delo. Ako se bo torej ugotovilo, da je Vaš otrok trajno ali za več kot 1 leto nezmožen za delo, boste upravičeni zanj prejemanj otroški dodatek tudi potem, ko bo dopolnil 15 let starosti.

té. navodila za izvajanje določb zakona o delovnih razmerjih o nadomestilih, ki grejo delavcem, kadar so odsotni z dela in kadar odidejo k vojakom, da odsotju oziroma doslužijo vojaški rok. Vam zaradi jasnosti dodatno k našemu prejšnjemu odgovoru pojasnjujemo naslednje: V navedeni točki navodil je določeno, da imajo vajenci in učenci drugih nižjih strokovnih šol, učenci rednih šol in fakultete, ki dobivajo po končanem šolanju pri organu postrodovanja dela denarno nadomestilo, pravico do denarnega nadomestila tudi za naslednjih 30 dni od dneva, ko so se morali po poklicu zgledati pri pristojnem vojaškem uradu. Te osebe pa imajo ne glede na pogoje iz 1. odst. 42. čl. zakona o delovnih razmerjih, to je ne glede na to, če so bili v delovnem razmerju 6 mesecev brez presledka, ali 12 mesecev s presledki v zadnjih dveh letih, pravico do enkratnega nadomestila, če sklenemo v 15 dneh po končanem šolanju redno delovno razmerje.

V. Z.

Vprašanje: Vaš oče, ki je umrl, ne da bi napravil pokop, je zapustil manjše posestvo. Ali vam stede na to, ker ste ves čas delali na tem posestvu, in sicer zadnjih 10 let zaradi očetove bolezni sami. In ste s tem posestvo ohranili, pripada iz posestva večji delež kot bratoma, ki že od rane mladosti nista živela in delala na posestvu?

Odgovor: Po 37. čl. zakona o dedovanju imajo zapustnikovi potomci, ki so živeli skupaj z zapustnikom in mu s svojim trudom, zaslužkom ali kako drugače pomagali pri pridobivanju, pravico zahtevati, da se jim iz zapustnine izloči del, ki ustreza njihovem prispevku k povečanju vrednosti zapustnikovega premoženja ter tako izločeni del ne spada v zapustino in se ne upošteva pri izračunanju nujnega deleža in tudi ne vračuna dedščina v njegov dedni delež. Iz navedenega predpisa pa po našem mnenju sledi, da takega izločitvenega zahtevka ne bi mogli z uspehom uveljaviti, če ste z Vašim delom očetovo posestvo samo ohranili, temveč bi s takim zahtevkom uspeli le tedaj, če bi prispevali k povečanju očetovega premoženja.

K. D. Lj. P.

Ceprav iz Vašega dopisa ne izhaja, da izpolnjujete pogoje 28.

KUPON

ZA PRAVNO POSVETOVANICO SP - ODGOVORI NA VPRASANJA.

Tajništvo za notranje zadeve OLO Ljubljana sporoča žalostno vest, da je dne 13. januarja 1959 postal žrtev svojega poklica

Slavko Butinar

VODNIK LM - ŠOFER NA STALNI SLUŽBI

Pogreb bo 16. januarja 1959, ob 14. uri v Podgradu pri Ilirski Bistrici.

TAJNIŠTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

OLO LJUBLJANA

UPRAVNI ODBOR

STROJNEGA KOVINSKEGA PODJETJA,

SKIP

razpisuje

1. mesto TEHNIČNEGA VODJE
2. mesto KOMERCIALNEGA VODJE

Pogoji: pod 1) tehniška fakulteta z 10 let prakse ali tehniška srednja šola z najmanj 15 let prakse; pod 2) ekonomska fakulteta z 10 let komercialne službe ali srednje strokovno šole z najmanj 15 let službe.

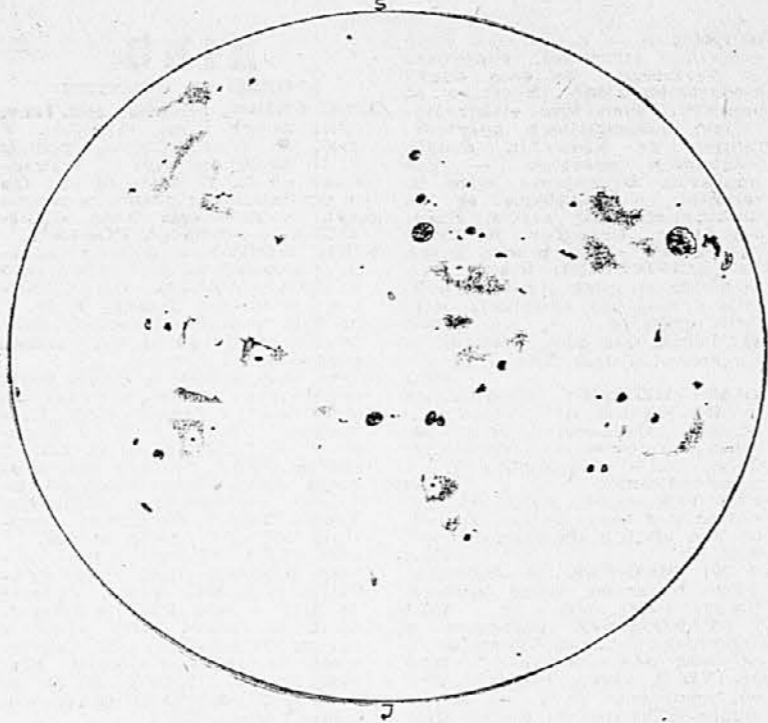
Plača po tarifnem pravilniku, oziroma po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite tajništvu podjetja do 31. januarja 1959.

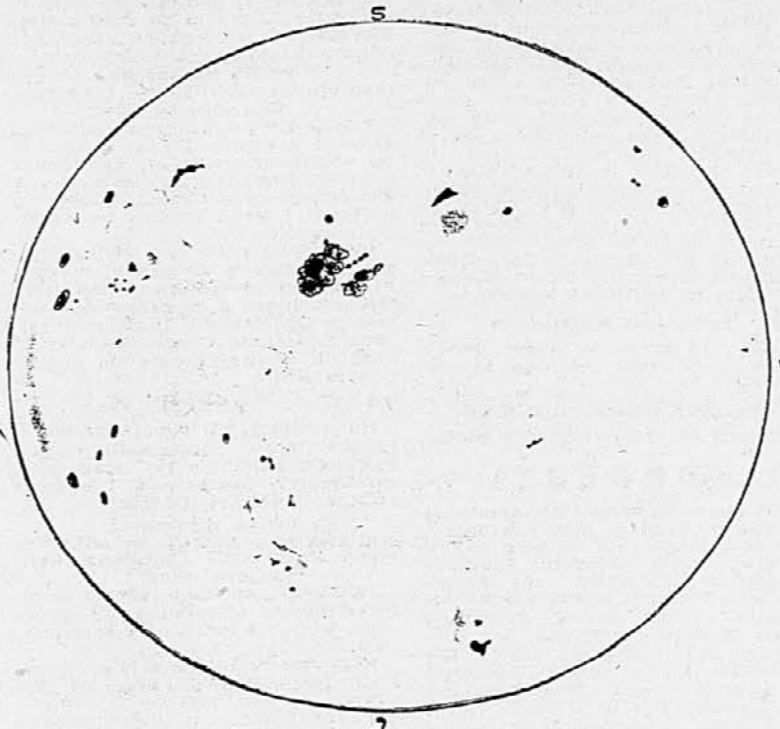
Ljubljana, Vižmarje 170

189-10

VELIKA PEGA na SONCU

Slika Sonca z 28 skupinami in 57 pegami 6. januarja 1959 od 11.50 do 12.00 sv. č. Na vzhodni strani je velika skupina, ki je bila v teh dneh vidna na Soncu s prostimi očmi. Vzšla je 5. in bo zašla 13. januarja t. l. — Risal z daljnogledom 1335/75 mm Pavel Kunaver.

• Zemlja v primeri s Soncem; premer Zemlje: 12.756 km, premer Sonca pa: 1.300.000 km.

Slika Sonca 11. januarja 1959 od 10.30 do 11.34 sv. č. V gornji sredini veljkanska pega, ki je 5. januarja vžila in bo še nekaj dni vidna na zahodni strani Sonca. — Okrogla pika nad pego pomeni velikost naše zemlje v primeri s pego in Soncem. — Risal z daljnogledom 1335/75 mm Pavel Kunaver.

in enotno je bilo njeno temno jedro. Če pravimo »temno«, velja to le v primeri z mnogo svetlejšo površino Sonca, ki

žari v vročini 6000 stopinj Celzija, a »temno« jedro ima še vedno okoli 4000 stopinj Celzija! Hkrati z veliko pego je bilo na Soncu vedno tudi mnogo drugih, manjših; tako je bilo dne 6. I. kar 22 skupin, v katerih je bilo 57 peg. Verjetno jih je bilo še več, a vidnost je bila v vseh teh dneh v Ljubljani na predpisani lestvici »slaba«.

Velika pega je šla čez osrednji meridian Sonca dne 9. in 10. januarja in je povzročila na Zemlji magnetne viharje, močne motnje v radijskih sprejemnikih, pa tudi v telefoniranju. Zanimivo pa bi bilo slišati mnenje zdravnikov, če so kaj opazili na ljudeh, zakaj bolj in bolj se utrjuje mnenje, da velika aktivnost na Soncu vpliva tudi na živa bitja na Zemlji. Pavel Kunaver

VELIKA STAVA

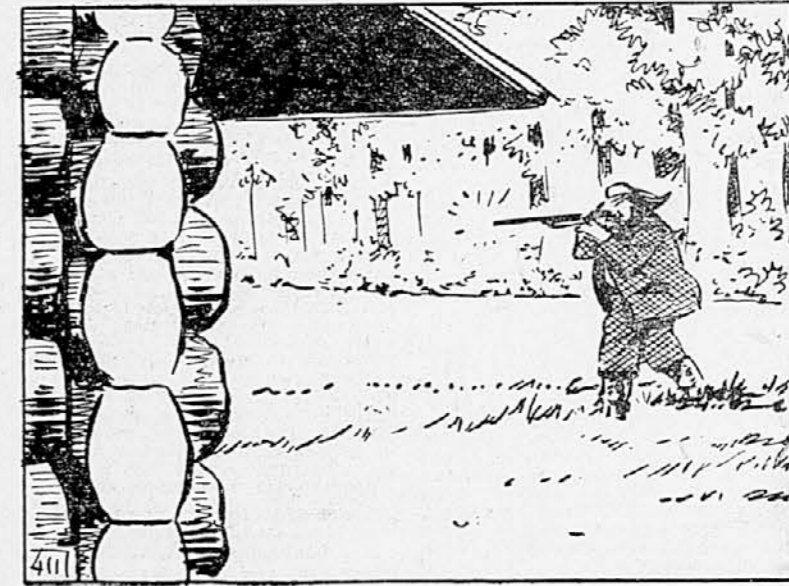
PO POVESTI SAMUELA JOYCEA RISE MIKI MUSTER

409. Toda povedati je bilo varnejše kot narediti! Čeprav so si vsi trije zlikovci junaska prikimavali, se še lep čas nihče ni premaknil z mesta. Bolj iz jeze, kakor pa iz želje, da bi pajdašema vili poguma, se je »Kosmatinec« končno prvi pogal čez trato. Ko je pretekel že dobro polovico poti, sta mu obotavljaje sledila Indijanec in mešanec.

410. Jim, ki je kugal skozi rezo v oknici, zašepetal: »Spregladali so najino zvijačo, zdaj bo šlo zares!« Peter je stisnil pesti in stekel k drugemu oknu. Res, tudi od tam se bliža napadalec! Če je bilo tabornikoma v koči tesno pri sruču, ni bilo nobenemu od njihuj zasledovalcev niti za trohico lažje. Njihovo početje jih je začelo skrbeti.

411. »Kosmatinec«, ki je stopal s puško v roki proti koči, ni mogel odtrgati pogleda od črne cevi, ki je skozi rezo zijala naravnost vanj. Kot da bi stliti za njo skritega sovražnika, je puško dvignil in pazljivo pomeril. Strel je odjeknil, iz kočje mu je odgovoril pretrgan stok. »Z enim sem odpravil!« je pomislil in stekel proti vratom.

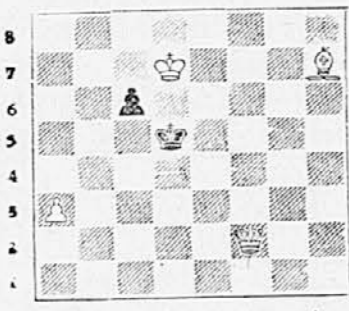
Ameriška reklama

Neka ameriška tovarna kondenziranega mleka prikazuje na propagandnih plakatih znanega boksarja težke kategorije. Pod sliko piše: »Ta močni in neustrašni mož pije samo naše mleko«.

Konkurenčna tovarna pa je takoj tiskala plakate z besedilom: »Naše mleko lahko pijete. Čeprav niste močan in neustrašen boksar.«

SAH

H. F. L. MAYER
«Daily News» 1928

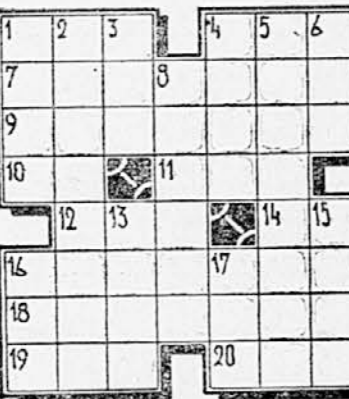
Mat v 3 potezah
Beli: Kd7, Df2, Lh7, a3 (4)
Črni: Kd5, e8 (2)

pri šahovskem problemu zad. 10 nedeljo sta na diagramu pomotoma zamenjana beli in črni kralji.

RESITEV NALOGE ST. 43
1. Kc8 Kb4 2. Kd5 Kc3 3. Kc5 e3 4. Kf4! e2 5. Kc3 f1d pat!
All: 5... f1L 6. Kf4 Lh3 7. e4 z remiljem.

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. poljedelsko orodje, 4. grška črka, 7. posestnik, 9. rezilo, 10. dva soglasnika, 11. reka v Pakistanu, 12. moško ime, 14. začetnik sodobnega ruskega skladatelja, ki živi v Ameriki, 16. ostanek pri izdelovanju sira, 18. vrsta uganke, pri kateri se črke premešajo, da dobi beseda nov pomen, 19. del tedna, 20. sto.

NAVPIČNO: 1. stil, 2. živ organizem, ki raste iz tal, 3. medmet za utišanje, 4. mesto v Liki, 5. delavsko združenje, 6. letovišče pri Opatiji, 8. tiran, 13. Perzija, 15. srednjeveški vladar, pod katerim so bili združeni Čehi in Slovinci, 16. plod, 17. rastlina za predelavo v sladkor.

OGLASUJTE V »SLOVENSKEM POROČEVALCU«

»Zakaj nosi Maitland v pisarni rokavice?« je vprašala na vsem lepem.
»Rokavice? Tega nisem vedel,« je rekel presenečeno.
»Sicer pa — zakaj jih ne bi smel?«
Zmajala je z glavo.
»Ne vem... neumna misel, ki se mi je porodila, ker...«
Čakal je.
»Ko je vzdignil roko in si pogladil brado, sem videla na njegovem levem zapetju tetovirano neko znamenje. Izza roba rokavice so se pokazale oči in glava žabe.«
Dick jo je poslušal z zanimanjem.
»Pa ste prepričani, da si tega niste le domišljali, gospodična Bennett?« je vprašal. »Bojim se, da nas Žaba spravlja že vse po malem ob pamet.«
»Morda,« je rekla. »Toda stala sem le nekaj korakov od njega in mu za trenutek dobro videla zapetjete.«
»Ste to povedali Johnsonu?«
Odkimala je.
»Mislim, da niti on po vseh svojih službenih letih še ni opazil znamenja. Sedaj se spominjam, da mi je Ray dejal, da nosi gospod Maitland zmerom rokavice, pozimi in poleti.«
Dick je bil presenečen. Bilo je tako nenavadno, da bi bil ta mož, glavar velike denarne družbe, povezan s tolpo klatežev A vendar...
»Kdaj bo vaš brat v Horshamu?« je vprašal.
»V nedeljo,« je odvrnila deklica. »Očetu je obljubil, da pride na kosilo.«
»Mislim,« je rekel prekanjeni Dick, »da bi me lahko povabili za četrtega pri kosilu.«
»Peti boste,« se je nasmehnila. »Tudi gospod Johnson pride. Ubogi Johnson se očeta boji in misli, da ga oče ne mara. V tem je oče podoben gospodu Maitlandu, zakaj tudi on ne trpi tujeve. Toda vas bom vsekakor povabila,« je rekla in postala ob misli na prihodnjo nedeljo razigrana.
Ko se je zvečer Dick odpravil v gledališče, ga je pričel

Sneg in mraz v Sloveniji

Prvič je prodrl arktični zrak od Severnega tečaja proti srednji Evropi v začetku meseca. V Sloveniji je povzročil snežne padavine in delno ohladiitev. Vendar se je ta mrzli zrak, hitro pomikal proti jugovzhodu, tako da smo bili v njegovem območju le nekaj dni. Od zahoda nas je zajel že 6. januarja toplejši zrak, ki je povzročil v Sloveniji dež. Nov val mrzlega arktičnega zraka se je medtem združeval nad Severnim morjem, nato se je pa začel hitro pomikati čez Britanijo proti srednji Evropi, 8. januarja zvečer je dosegel Alpe in povzročil v Sloveniji le v nekaterih krajih snežne padavine. Ljubljanska in celjska kotlina ter Primorska so ostale tedaj brez snega. Konec prejšnjega tedna se je pod vplivom severozahodnih vetrov v višinah na jugovzhodni strani Alp razjasnilo.

Zrak se tik nad zemljo in zlasti še nad snežno odejo v jasnih nočeh hitro ohladi. Tako so bile v nočeh od petka na soboto in od sobote na nedeljo temperature precej nizke. V Slovenjem Gradcu so zabeležili — 18 stopinj Celzija, v Postojni, Planici in na Jezerškem — 15 stopinj Celzija, v Novem mestu — 14 stopinj in v Murski Soboti — 13 stopinj Celzija. Drugi kraji, ki so bili še brez snega, so imeli temperaturo nad — 10 stopinj Celzija.

V nedeljo so se obrnili višinski vetrovi iz severozahodne smeri rahlo na jugozahod. Zato je prodrl iz Sredozemlja nekoliko toplejši zrak proti Alpam in Balkanu ter povzročil v Jugoslaviji snežne padavine, v Sloveniji pa samo v jugozahodnih krajih. V vzhodni Sloveniji ni bilo padavin, na Gorenjskem pa je bilo vse-skozi jasno.

Na novo je zapadlo snega v Novem mestu 22 cm, v Ljubljani 15 cm, v Postojni 8 cm, v Celju 2 cm. Kljub temu, da je v nekaj dneh v Sloveniji snežilo dvakrat, je še vseeno del Gorenjske, del Štajerske

— Kakšen pacek pa si, Janček?! Le poglej si obraz!

in pa Primorske brez snega. V noči od ponedeljka na torek se je povsod v Sloveniji, razen na Dolenjskem, zjasnilo, zrak se je močno ohladil, in sicer v Slovenjem Gradcu do — 20° C, v Planici do — 17°, na Jezerškem — 16°, v Ljubljani — 14°, v Soboti do — 11°, v Mariboru — 10°, v Celju — 8°, v Postojni — 12°, v Ajdovščini na — 4° in v Kopru na 0 stopinj Celzija. To so doslej najnižje zabeležene temperature v tej zimi. Iznad Atlantika se pa že pomika čez Francijo proti Alpam val toplejšega zraka.

Mirko Kovac

Drobiž

V jezeru George v Ugandi bodo morali odstraniti 800 vodnih konj, ki so bili doslej zaščiteni. Ti obvodni debelokožci so se zaradi zaščitenosti pred lovci preveč razmnožili ter so začeli povzročati škodo in celo postati nevarni.

Soška poliklinika v angleškem mestu Birminghamu je izdala poročilo šolskih okulistov, ki trdijo, da se kratkovidnost med šolarji čedalje bolj stopnjuje. Med važnimi povzročitelji tega dejstva naštevajo tudi televizijo. Ugotovili so namreč, da se kratkovidnost stopnjuje predvsem pri otrocih, ki imajo doma televizijske sprejemnike in jim starši dovoljujejo, da ure in ure gledajo program.

Znani ameriški jedrski znanstvenik Kelley je umrl za posledicami radioaktivnosti. Nesreča se je zgodila pri poskusu s plutonijem, ki so ga šteli doslej za nevarnega.

V središču Carigrada se je pred dnevi pripetila nenavadna in huda nesreča. Nepojasnjena eksplozija je pogolnala v zrak ves stanovanjski blok ter ga v trenutku spremeni v kup kamnja in pepela. V bloku so odpejali 143 ljudi, v ruševinah pa so našli 9 trupel. Število pogrešanih še niso ugotovili. Verjetno je pri nesreči izgubilo življenje še več ljudi.

pozdravit Elk. Dick mu je takoj povedal o Ellinem sumničenju. V njegovo presenečenje pa je Elk sprejel njegovo teorijo na moč hladnokrvno.

»Vse je mogoče,« je rekel. »Se verjetneje pa je, da tetovirano znamenje sploh ni žaba. Stari Maitland je bil za mlada mornar — tako je vsaj razvidno iz edinega življenjepisa, ki ga hranimo o njem. V mislih imam pol stolpca, ki je izšel pred dvanajstimi leti, ko je na Embankmentu kupil stavbišče lorda Maisterja in jel širiti svoj urad. Povem vam pa, gospod Gordon, da je ni stvari, ki je o starem Maitlandu ne bi verjel.«

»Zakaj?« se je začudil Gordon. On namreč ni poznal nenavadnega Elkovega odkritja.

»Ker je pač ne bi verjel. Taki, ki zaslužijo milijone, ne morejo biti normalni, sicer ne bi bili milijonarji. Vsekakor pa bom pogledal, če ima tetovirano žabo.«

Ta teden je nenavadna okoliščina povzročila, da se je Dick začasno nehal zanimati za Žabe. V torek je poslal ponj tajnik zunanega ministrstva. V njegovo presenečenje ga je sprejel kar zunanji minister in Dick je kmalu zvedel za vzrok te redke časti.

»Stotnik Gordon,« je rekel minister, »iz Francije potrebujem prepis trgovinske pogodbe, ki naj bi jo sklenili s francosko in italijansko vlado. To listino je treba skrbno varovati, ker vsebuje — to vam lahko zaupno povem — revizijo tarifnih postavk. Zatorej je treba kraljevega sla, ki bo pogodbo prinesel, skrbno zastražiti. V želji, da mu nudim običajno policijsko zaščito, vas pošiljam v Dover. To sicer nekoliko presega vaše dolžnosti, toda vaša obveščevalna služba med vojno me opravičuje, da vam naložim tolikšno odgovornost. Do Dobra ga bodo spremljali trije člani francoske in italijanske tajne policije, tam ga pa prevzemite vi z vašimi ljudmi. Z njim ostanite vse dotle, dokler ne bo dokument v mojem safeju.«
Kot mnogo važnih nalog je bila tudi ta docela nezanimiva.

Sla so pričakali v doverskem pristanišču, ga spremili v rezerviran pulmanov oddelek in postavili dvoje mož iz Scotland Yarda na hodnik. Na postaji Victoria je prevzel sla in Dicka policijski avto, ki so ga spremljali oboroženi policisti, ter ju odpeljal v Calden Gardens. Tajnik zunanega ministrstva je najprej skrbno pregledal pečate, nato pa pred Dickom in policijskim inšpektorjem, ki je vodil spremstvo, položil uradno kuverto s pogodbo v safe.

»Prav nič ne verjamem,« je rekel zunanji minister smehljaje, potem ko sta ostala z Dickom sama, »da se naši prijatelji Zabe za to listino zanimajo. In vendar se čudno sliši, da sem prav zavoljo njih poskrbel za previdnost. — Za Genterjevim morilcem še ni sledu?«

»Kolikor mi je znano, še ne, gospod. Domači zločini ne spadajo v moje področje. Noben prestopek ne pride do javnega tožilca, dokler ni proti obtožencu vložena tožba.«

»Škoda,« je rekel lord Farnley. »Bilo bi mi ljubše, če zadeva o Zabah ne bi bila samo v rokah Scotland Yarda. Saj je tako nenavadna in pomeni tolikšno nevarnost za splošno varnost, da bi bilo bolje, če bi nadzoroval poizvedovanje kak poseben oddelek.«

Dick bi lahko rekel, da ga takšno nadzorovanje zelo mika, a je raje molčal.

Lord si je zamisljeno pogladil čelo. Bil je resen mož pri šestdesetih, nežnih potez, a tudi ostrih gub, plod tiste diplomatske šole, ki je vljudna in neusmiljena hkrati, ki ubija s priklonom in ni nikoli bolj nevarna kot tedaj, ko je najbolj uglajena.

»Govoril bom z ministrskim predsednikom,« je rekel. »Ali vas smem povabiti na kosilo?«

Navsezgodaj naslednje jutro so poklicali Dicka Gordona v Downing Street in mu povedali, da je ustanovljen poseben oddelek, ki se bo ukvarjal izključno z društveno nevarnostjo, ki jo pomenijo Zabe.